

MISSIV

Formell hantering av ärende, Årsredovisning samt revisionsberättelse 2023 för Gagnefs kommun

Inför kommunfullmäktiges sammanträde 2024-04-29, då ärendet om årsredovisning, revisionsberättelse och ansvarsprövning ska behandlas, lämnas följande information:

Enligt Kommunallagen 11 kap. 21 § Årsredovisningen ska godkännas av fullmäktige. Det ska ske innan fullmäktige beslutar om ansvarsfrihet enligt 5 kap. 24 §.

Följande ordning föreslås för kommunfullmäktiges behandling av ärende, Årsredovisning samt revisionsberättelse 2023 för Gagnefs kommun:

- Föredragning av årsredovisning 2023.
- Föredragning av revisionsberättelsen.
- Beslutsordning:

Årsredovisning 2023 för Gagnefs kommun

Revisionsberättelse 2023 för Gagnefs kommun

Ansvarsprövning för år 2023 barn- och utbildningsnämnden

Ansvarsprövning för år 2023 kultur- och fritidsnämnden

Ansvarsprövning för år 2023 miljö- och byggnadsnämnden

Ansvarsprövning för år 2023 socialnämnden

Ansvarsprövning för år 2023 kommunstyrelsen

KS/2024:51

KS § 52**Årsredovisning 2023 för Gagnefs kommun****Kommunstyrelsens beslut**

1. Fastställa årsredovisning 2023 för Gagnefs kommun.
2. Överlämna årsredovisningen 2023 för Gagnefs kommun till kommunfullmäktige och kommunrevisionen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Godkänna årsredovisning 2023 för Gagnefs kommun.

Ärendebeskrivning

Förslag till årsredovisning 2023 har tagits fram. Årsredovisningen innehåller även sammanställd redovisning för kommunkoncernen (koncernredovisning).

Kommunen redovisar ett överskott på 15,8 mnkr vilket är 0,9 mnkr bättre än budget. Nämnderna redovisar sammantaget ett underskott på 21,8 mnkr vilket motsvarar 3,02 % av nämndernas totala budget.

Några faktorer som påverkar resultatet:

- Socialnämnden redovisar ett underskott på 13 mnkr där IFO:s verksamheter överskrider budget med 5,2 mnkr varav insatser för barn och unga överskrider budget med 8,5 mnkr. Vård och omsorg redovisar underskott på 7,9 mnkr där de största underskotten finns inom särskilt boende och övrig äldreomsorg, båda på 4,2 mnkr.
- Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett underskott på 7,4 mnkr. Största underskotten finns inom gymnasieskolan, förskolan samt anpassad grundskola på 3,4 mnkr respektive 3,2 mnkr och 1,5 mnkr medan anpassad gymnasieskola har störst överskott på 1,2 mnkr.
- Kommunstyrelsen redovisar ett underskott på 2,0 mnkr. Detta beror främst på högre kostnader än beräknat i lönerevisionen 2023 och utköp av kommunchef.
- Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett överskott på 1,2 mnkr där fritidsgårdar och fritid bidrar med 0,6 mnkr respektive 0,4 mnkr.
- Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett underskott på 0,2 mnkr.

Kommunens resultat på 15,8 mnkr motsvarar 2,08 % av skatte- och utjämningsintäkterna. Kommunkoncernen uppnår två av tre finansiella delmål

där målet om att koncernens låneskuld inte får överstiga 60 tkr/invånare inte nås då utfallet uppgår till 76 tkr/invånare.

Kommunens investeringar under året uppgår till 124,3 mnkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande, kommunstyrelsens förvaltning, 2023-04-02, 2 sidor.
Årsredovisning 2023 Gagnefs kommun, 63 sidor.

Protokollsutdrag

Kommunfullmäktige
Kommunrevisionen + handling

G GNEF

Årsredovisning 2023

Dnr KS 2024:51/04

Fastställd av kommunstyrelsen 2024-04-12 § 52

Godkänd av kommunfullmäktige 2024-xx-xx § xx

Innehåll

Förvaltningsberättelse.....	3
Översikt över verksamhetens utveckling.....	3
Den kommunala koncernen	4
Gagnefsbostäder AB	7
Gagnefs Teknik AB	8
Dala Vatten och Avfall AB	10
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	12
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	17
Hållbarhet	21
Händelser av väsentlig betydelse	22
Balanskravsresultat.....	23
Personalredovisning	24
Förväntad utveckling	28
Redovisning	29
Resultaträkning.....	29
Balansräkning	30
Kassaflödesanalys	31
Noter.....	32
Investeringsredovisning	40
Driftsredovisning	43
Kommunens verksamheter	43
Kommunstyrelsen.....	44
Barn- och utbildningsnämnden	47
Socialnämnden	50
Kultur- och fritidsnämnden.....	53
Miljö- och byggnadsnämnden	54
Kommunfullmäktige.....	56
Finansförvaltningen	57
Bolag, nämnder och kommunalförbund	58
Revisionsberättelse	63

Förvaltningsberättelse

Översikt över verksamhetens utveckling

Utveckling (mnkr)	2023	2022	2021	2020	2019	2018
Skatter och utjämning	761,3	721,7	689,8	658,8	633,9	611,3
<i>förändring %</i>	5,5%	4,6%	4,7%	3,9%	3,7%	1,7%
Verksamhetens intäkter	113,3	107,5	98,2	100,5	88,0	91,1
<i>förändring %</i>	5,4%	9,5%	-2,3%	14,2%	-3,5%	-30,3%
Personalkostnader	-573,3	-520,6	-510,9	-477,7	-468,2	-450,6
<i>förändring %</i>	10,1%	1,9%	6,9%	2,0%	3,9%	2,3%
Övriga kostnader	-256,9	-251,5	-225,6	-217,5	-211,6	-213,8
<i>förändring %</i>	2,2%	11,5%	3,7%	2,8%	-1,0%	-11,0%
Av- och nedskrivningar	-32,7	-27,3	-25,4	-25,2	-23,8	-22,1
<i>förändring %</i>	19,5%	7,7%	0,9%	5,6%	7,8%	-30,2%
Nettokostnader	-749,6	-691,9	-663,7	-619,9	-615,6	-595,3
<i>förändring %</i>	8,3%	4,3%	7,1%	0,7%	3,4%	2,3%
Finansnetto	4,2	-0,3	0,8	1,2	1,4	1,7

Kommunen flerårsöversikt

Kommunens intäkter från skatter och utjämningsystem har ökat med 5,5 % jämfört med 2022 vilket är mer än de senaste åren. Ökningen beror på upprevideringar av skattunderlaget under året, konjunkturen blev bättre än vad man trodde när prognoserna till budgeten producerades.

Verksamhetens intäkter ökar med 5,8 mnkr vilket motsvarar en ökning med 5,4 % jämfört med föregående år. Det beror på flera poster såsom ökade intäkter från försäljning, taxor och avgifter, hyror och arrenden. Riktade statsbidrag låg på ungefär samma nivå år 2023 som 2022.

Personalkostnaderna ökade totalt med 52,7 mnkr vilket motsvarar en ökning med 10,1 %. Pensionskostnaderna ökade med 18 mnkr jämför med föregående år. Under 2023 har kommunen betalat indexeringar, det vill säga uppräknings av intjänade pensioner på grund av den höga inflationen. Personalkostnadsökningarna är cirka 35 mnkr. Det beror bland annat på löneökningar, fler arbetade timmar i kommunen, sysselsättningsgraden har ökat under året.

Övriga verksamhetskostnader har ökat med 5,4 mnkr vilket motsvarar 2,2 %. Den höga inflationen bidrar till ökade kostnader generellt.

Summerat innebär det en nettokostnadsökning på 8,3 %. Ökningstakten är högre än föregående år vilket förklaras av hög inflation som i sin tur påverkar bland annat priser på varor och tjänster, löner och pensionskostnader. KPI (konsumentprisindex) var 8,5 % för 2023.

Den kommunala koncernen

Kommunkoncern - sammanställd redovisning

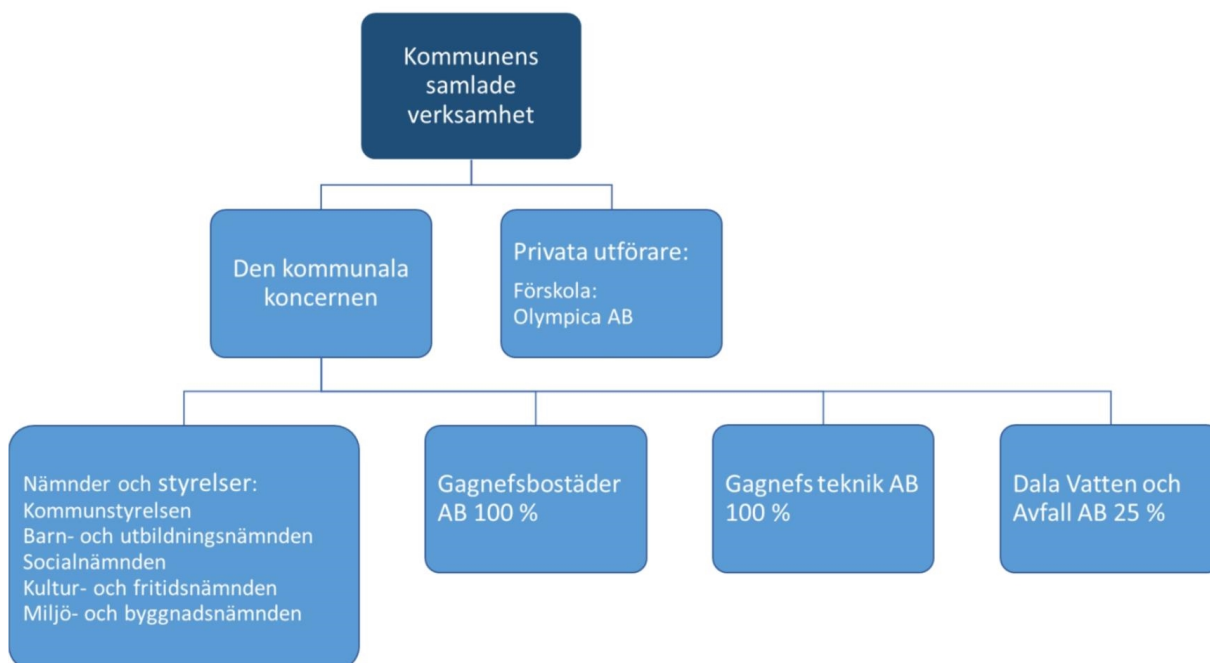
Den kommunala koncernen i Gagnef består av kommunens nämnds- och förvaltningsorganisation, helägda bostadsbolaget Gagnefsbostäder AB och det helägda VA- och avfallsbolaget Gagnefs Teknik AB samt det delägda företaget Dala Vatten och Avfall AB.

Kommunerna är enligt Kommunala redovisningslagen skyldiga att upprätta en sammanställd redovisning och gemensam förvaltningsberättelse då en betydande del av den kommunala verksamheten bedrivs i andra juridiska personer än den kommunala förvaltningen. Syftet med en sammanställd redovisning är att ge en helhetssyn på kommunens verksamhet och ekonomi och att åstadkomma en neutral redovisning som möjliggör jämförbarhet mellan kommunerna.

Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen omfattar Gagnefs kommun och bolag där ägarandelen, direkt eller indirekt, uppgår till minst 20 procent. Koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning eller verksamhet som bedrivs inom ramen för kommunalförbunden (Räddningstjänst Dala Mitt, Dala Energi AB och Visit Dalarna, Dalarnas kommunförbund) har undantagits.

Under året har ingen förändring skett i kommunkoncernens sammansättning.

Sammanställd redovisning för kommunkoncernen presenteras tillsammans med kommunens redovisning av resultat- och balansräkning, noter samt kassaflödesanalys.

Redovisningen har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens bokförda värden på ägarandelar i dotterbolag elimineras mot bolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Med proportionell konsolidering menas att endast ägda andelar av bolagens resultat- och balansräkningar tas med i redovisningen.

I kommunens sammanställda redovisnings egna kapital ingår, förutom kommunens, endast den del av bolagens egna kapital som tjänats in efter förvärvandet. Obeskattade reserver har redovisats som eget kapital

efter avdrag för latent skatt. Eftersom redovisningen endast ska visa förhållandet gentemot externa parter har interna mellanhavanden eliminerats.

Väsentlighetsprincipen har tillämpats. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och som uppgår till väsentligt belopp.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation 8:2 angående sammanställd redovisning ska särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet lämnas om koncernföretagen.

Koncerninterna förhållanden

Upplysningarna enligt RKR 8:2 ska ge en samlad bild av de ekonomiska engagemangen i koncernföretagen.

Upplysningarna ska innehålla uppgifter om ägartillskott, koncernbidrag, utdelningar, köp och försäljning samt fordringar, skulder och andra förpliktelser mellan enheterna i den kommunala koncernen vilket redovisas i not 26.

Inom koncernen sker interna försäljningar mellan kommunen och bolagen av skilda slag som fjärrvärme, fastighetsskötsel, hyror av lokaler och bostäder samt

vatten och renhållning med mera. Enligt antagen finanspolicy agerar Gagnefs kommun koncernbank där de helägda dotterbolagen lånar vid behov till finansiering av investeringar. Bolagen betalar till kommunen en ränta motsvarande kommunens medelränta plus en låneavgift fastställd av Kommunfullmäktige.

Interna transaktioner mellan kommunen och koncernbolagen har eliminerats i den sammanställda redovisningen.

Koncernens resultat

Kommunkoncern resultat	tkr	Resultat	Resultat	Resultat
	Ägd andel	2023	2022	2021
Resultat efter finansiella poster				
Kommunen		15 810	29 492	26 879
Gagnefsbostäder AB	100%	2 132	2 702	2 384
Gagnefs Teknik AB	100%	-3 821	-2 191	-137
Dala Vatten & Avfall AB	25%	37	54	14
Summa		14 157	30 056	29 140
Skattekostnader		-7	-18	-11
Uppskjuten skatt		824	469	29
Årets resultat koncernen		14 974	30 507	29 158

Koncernredovisningen visar på ett resultat på 15 mnkr, vilket innebär att det egna kapitalet ökar till 405,6 mnkr och att koncernsoliditeten minskar till 29 %.

Kommunkoncern soliditet	%	Soliditet	Soliditet	Soliditet
		2023	2022	2021
Kommunkoncern soliditet		29,0	30,4	32,7

Koncernens investeringar

Kommunkoncern investeringar	tkr	Investering	Investering	Investering
	Ägd andel	2023	2022	2021
Kommunen		124 181	166 247	101 893
Gagnefsbostäder AB	100%	71	306	1 200
Gagnefs Teknik AB	100%	23 803	15 558	17 213
Dala Vatten & Avfall AB	25%	75	46	0
Summa kommunkoncern investeringar		148 130	182 157	120 306

Kort presentation av koncernföretagen

Gagnefsbostäder AB har till föremål för sin verksamhet att förvärva, avyttra, äga och förvalta fastigheter eller tomträtter med bostäder, lokaler och därtill hörande kollektiva angelägenheter samt därmed förenlig verksamhet inom Gagnefs kommun.

Gagnef Teknik AB har som uppgift att äga, förvalta och utveckla de allmänna VA-anläggningarna samt i samverkan med kommunen utveckla avfallshanteringen. Bolaget är huvudman för den allmänna VA-anläggningen och har därutöver också ansvaret för driften av avfallshanteringen inom Gagnef kommun.

Samordningsföretaget **Dala Vatten och Avfall AB** ansvarar för driften och administrerar verksamheterna vatten, avlopp och avfallshandling. Dala Vatten och Avfall AB ansvarar även för administrationen av Gagnef Teknik AB. Dala Vatten och Avfall AB säkerställer friskt vatten, miljöriktig avfalls- och avloppshandling för de som lever i, verkar och besöker vår kommun.

Nedan presenterar vi korta årsrapporter för kommunens dotterbolag.

Gagnefsbostäder AB

Uppgifter och organisation

Gagnefsbostäder AB:s uppgift är att förvalta bostäder och främja bostadsförsörjningen inom kommunen. Gagnefsbostäder har ingen egen personal utan

förvaltningen köps från Gagnefs kommun. Bolaget bildades 1995 och ägs till 100 % av Gagnefs kommun.

Ekonomisk översikt

Resultaträkning (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	30 805	31 754	949	30 054
Verksamhetens kostnader	-22 326	-22 410	-84	-21 376
Kapitalkostnader	-8 479	-7 212	1 267	-5 977
Årsresultat (före bokslutsdispositioner)	0	2 132	2 132	2 701

Som föregående år har även 2023 präglats av inflation, högre räntor, dyra materialkostnader och extremt höga energipriser som direkta konsekvenser av läget i omvärlden. Även om kanske toppen är nådd kan det komma att påverka bolaget under lång tid och osäkerheten i sig försvårar planeringen av verksamheten.

Gagnefsbostädernas målsättning är att ta ansvar för sin verksamhet och bidra till en hållbar samhällsutveckling. Det praktiska arbetet sker i nära samarbete med Gagnefs

kommun som bland annat innebär att bolaget har miljömärkt el, fjärrvärme, pellets och värmepumpar som huvudsakliga värmekällor.

Efterfrågan på lägenheter har under året varit hög och vakansgraden har legat på strax under 2%. Den främsta anledningen till vakanser är behovet av reparationer och underhåll.

Nyckeltal och verksamhetsmått	2023	2022	2021	2020
Nettoomsättning (tkr)	30 601	29 961	28 455	27 996
Årets resultat (före bokslutsdispositioner)	2 132	2 702	2 384	-1 984
Balansomslutning (tkr)	227 530	224 347	221 400	220 423
Soliditet	15,68%	14,95%	13,93%	12,91%
Avkastning på totalt kapital (%)	2,56%	2,00%	1,89%	Neg
Avkastning på eget kapital (%)	5,64%	7,69%	7,73%	Neg
Genomsnittlig låneränta	2%	1%	1%	1%
Antal lägenheter	408	408	408	408
Investeringar i fastigheter	0	306	900	303

Viktiga händelser

I slutet av året såldes förskolan i Mockfjärd till Gagnefs kommun, vilket innebär en möjlighet att sänka belåningen i bolaget. Med anledning av omvärldsläget har bolaget under året påverkats negativt av inflation, högre räntor, höga energipriser och stigande kostnader för material och råvaror. En av bolagets största utmaningar är fortfarande den underhållsskuld som uppstått efter mångårigt eftersatt underhåll. Ekonomiskt innebär det en "negativ spiral" där akuta skador tvingas gå före planerade underhållsåtgärder. Det pågår därför ett strategiarbete för att komma i kapp med underhållsskulden.

Framtiden

Under 2023 har ett arbete gjorts för att systematisera arbete och uppföljning av vad gäller just pågående underhållsarbete och det behov som finns. Förhoppningen är att detta framöver fortsatt ska resultera i en förbättrad ekonomiuppföljning, att det ska ge en större inblick i arbetet för samtliga involverade parter och på så sätt ge en ökad intern kontroll.

Gagnefs Teknik AB

Uppgifter och organisation

Gagnef Teknik AB (GTAB) är huvudman för den allmänna VA-anläggningen inom kommunen och ansvarar för VA-verksamheten på uppdrag av Gagnef Kommun. VA-verksamheten drivs och administreras av Dala Vatten och Avfall AB (DVAAB).

GTAB ansvarar även för renhållningsverksamheten inom kommunen, på uppdrag av Gagnef Kommun. Skötseln av kommunens återvinningscentraler sker i egen regi medan insamling och behandling av avfall sker via

entreprenörer och externa behandlingsanläggningar. Avfallsverksamheten drivs och administreras av DVAAB.

Bolaget har som uppgift att äga, förvalta och utveckla de allmänna VA-anläggningarna samt i samverkan med kommunen utveckla avfallshanteringen.

GTAB ägs till 100% av Gagnef Kommun.

GTAB har ingen egen personal.

Ekonomisk översikt

GTAB drift, tkr	Utfall 2023-12-31	Budget 2023	Avvikelse 2023
Intäkter VA	30 221	29 840	381
Kostnader VA	-31 781	-32 387	607
Resultat efter finansiella poster VA	-1 559	-2 547	988
Intäkter Avfall	13 754	13 552	202
Kostnader Avfall	-16 016	-15 726	-290
Resultat efter finansiella poster Avfall	-2 262	-2 174	-88
Intäkter GTAB	43 975	43 392	583
Kostnader GTAB	-47 796	-48 113	318
Resultat efter finansiella GTAB	-3 821	-4 721	900

Under 2023 har ekonomistyrning i verksamheterna varit fortsatt viktigt och en del av vår målsättning för en stabil och hållbar ekonomi. DVAAB har arbetat med kostnadsbesparingar och effektiviseringar inom båda verksamheterna, med delaktighet och ansvar via ekonomistyrning på avdelningsnivå som ett tydligt och prioriterat arbete. En del av detta är kopplat till upphandlingar där lägre kostnader uppnåtts, vilket säkerställer en lägre kostnadsnivå över tid.

Resultatet för GTAB 2023 är 0,9 mnkr bättre än budget som kan förklaras av större intäkter, och lägre avskrivningskostnader. Större kostnader debiterade från DVAAB möts upp av lägre övriga kostnader.

Rådande ränteläge har påverkat både inlåningsräntan och utlåningsräntan, och ger sammantaget en räntekostnad i paritet med budget. Även lägre och senarelagd upplåning än beräknat bidrar till lägre räntekostnad. Både inlåningsräntan och utlåningsräntan är 0,7 mnkr större än budget. Den genomsnittliga utlåningsräntan är 2,1% mot budgeterat 1,4%. Bolaget gjorde i december en nyupplåning på 19,8 mnkr, och externa lån per 2023-12-31 är 181 mnkr.

Resultatet för VA-verksamheten 2023 avviker positivt med 1 mnkr från budget.

De rörliga intäkterna gick under budget, men möts upp av elstöd. Rådande elpriser bidrar till större produktionskostnader medan planerade kostnadsbesparingar inom VA Nät dämpar kostnaderna. Övriga kostnader är lägre än budget till följd av bortbokning av tidigare regresskrav.

VA-verksamhetens resultat 2023 är -1,5 mnkr mot budgeterat -2,5 mnkr.

Resultatet för avfalls-verksamheten 2023 avviker negativt med 0,1 mnkr från budget.

Produktionskostnaderna är större än budget vilket till störst del beror på större behandlingskostnader för avfall. Transportkostnader är dock betydligt lägre än budget.

Avfalls-verksamhetens resultat per 2023 är -2,3 mnkr mot budgeterat 2,2 mnkr.

GTAB investering, tkr	Utfall 2023	Prognos 2023	Budget 2023	Utfall/Budget 2023
Reinvestering VA	20 377	-	24 900	82%
Nyinvestering VA	2 883	-	2 000	144%
Reinvestering Avfall	544	-	13 950	4%
Summa investering	23 803	-	40 850	58%

Investeringarna uppgår till 24 mkr vilket motsvarar 42% av investeringsbudgeten 2023.

Nyckeltal GTAB, tkr	2023-12-31	2022-12-31
Nettoomsättning	42 680	40 197
Resultat efter finansiella poster	-3 821	-2 191
Balansomslutning	237 052	213 107
Soliditet, %	7,9	10,8
Självfinansieringsgrad av investeringar, %	12,2	27,5
Externa lån	180 500	160 696

Viktiga händelser

Under 2023 har bolaget fortsatt fokusera på målet om Ekonomisk hållbarhet och effektivitet genom en tydligare ekonomistyrning i verksamheten. Ekonomistyrning i verksamheterna blir extra viktig och aktuell med koppling till det ekonomiska läget i omvärlden och dess följder med bl. a ökade kostnader på material och bränsle samt räntekostnader.

Med anledning av världsläget har under 2023 ett fortsatt stort fokus lagts på arbete och åtgärder inom ramen för beredskapsplan VA, kopplat till säker dricksvattenförsörjning. Dialogen med bolagets ägarkommuner har förstärkts inom detta område.

VA-verksamheten påverkades av stormen Hans med höga flöden och skyfall under augusti månad, i form av ökade flöden och hydrauliska överbelastningar i verk och en del pumpstationer. Genom vidtagna åtgärder säkerställdes leveransen av vatten och avloppstjänster under de veckor som ovädret pågick.

Under 2023 har stort fokus lagts på planeringen inför det kommande kravet på fastighetsnära insamling av förpackningar och som ska vara implementerat den 1 januari 2027. Arbetet drivs som ett bolagsövergripande projekt och en åtgärd, som även väckt intresse hos andra avfallsbolag, är det stora test som genomförs i Rättvik där 600 hushåll fått möjlighet att prova på bostadsnära insamling av plast- respektive pappersförpackningar. Testet har hittills gett positiva effekter med minskade mängder restavfall på 33% och mycket nöjda kunder.

Inför 2023 höjdes bruksavgifterna för VA med 5% och anläggningsavgiften lämnades oförändrad.

Avfallstaxan höjdes med 10% för år 2023.

Framtiden

Investeringsbehovet är stort de närmsta åren, fram till år 2028 beräknas bolagets investeringar vara cirka 256 mnkr. Det innebär att taxorna kommer att behövas höjas rejält både för VA och avfall fram till år 2028.

Som ett av de större projekt som under 2024 påbörjas inom VA kan nämnas arbetet med övergången till så kallade smarta vattenmätare, som kommer ge bättre förutsättningar för att minska utläckage och bidra till både ekonomisk och miljömässig hållbarhet. De nya mätarna kommer bidra med kundnytta, ge data och underlag som blir viktig i arbetet med förnyelseplanering. Under 2024 kommer även förnyelseplanen för ledningsnätet att revideras och uppdateras, vilket kommer ge en bättre utgångspunkt för prioriteringar inom reinvesteringsarbetet för VA.

Vidare fortsätter det påbörjade arbetet med det digitala verksamhetssystemet VA-banken, då ytterligare delar av VA-verksamheten inkluderas tekniskt och operativt. Med anledning av det rådande världsläget och ökat fokus på beredskap fortsätter under året arbete och åtgärder inom ramen för beredskapsplan VA, kopplat till bland annat säker dricksvattenförsörjning och dialogen med kommunen. Under 2024 förväntas arbetet tillsammans med kommunen kring framtagandet av Vattentjänstplanen att slutföras med förhoppning om att den antas i kommunfullmäktige före årets slut. Under 2024 kommer en ny återvinningscentral i Dala-Floda att invigas och det blir en modern återvinningscentral där möjlighet även kommer att finnas för besök utanför bemannade öppettider, så kallat Grönt kort. Grönt kort kommer även erbjudas vid ÅVC Djurås.

Fortsatt stort fokus på fastighetsnära insamling av förpackningar som ska vara implementerat den 1 januari 2027. Framtagning av beslutsunderlag för val av system/metod för införande av fastighetsnära insamling av förpackningar förväntas ske under 2024

Dala Vatten och Avfall AB

Uppgifter och organisation

Dala Vatten och Avfall AB (DVAAB) bildades 2007 och ägs med 25% vardera av Gagnef, Leksand, Rättvik och Vansbro kommun. Bolaget ansvarar för drift och administration av VA-verksamheten inom de fyra kommunerna, vilket innebär ansvar för produktion och

distribution av dricksvatten samt avledande och omhändertagande av avloppsvatten. Bolaget ansvarar även för renhållningsverksamheten inom de fyra kommunerna.

Personalförhållanden

Arbetsmiljöarbete och säkerhet är ett ämne som DVAAB fortsatt lyfter högt på agendan. Inriktningen har varit att göra såväl chefer som medarbetare aktiva i arbetet med målet att stärka grunden i vårt arbetsmiljöarbete. Under 2023 har DVAAB anordnat en säkerhetsdag för chefer samt genomfört en säkerhetsdag för all personal.

Antalet tillsvidareanställda har ökat med 2 personer under året. Såväl total sjukfrånvaro, korttidsfrånvaro och långtidsfrånvaro har minskat under året.

DVAAB, tkr	Utfall 2023-12-31	Budget 2023	Avvikelse 2023
Intäkter	86 085	88 863	- 2 778
Kostnader	-85 938	-88 863	2 926
Resultat efter finansiella poster	148	0	148

Investering DVAAB, tkr	Utfall 2023-12-31	Budget 2023
Mätutrustning	141	150
Köp av leasade fordon	158	0
Summa investering DVAAB	299	150

Ekonomisk översikt

Under 2023 har ekonomistyrning i verksamheterna varit fortsatt viktigt och en del av vår målsättning för en stabil och hållbar ekonomi. DVAAB har arbetat med kostnadsbesparingar och effektiviseringar inom båda verksamheterna, med delaktighet och ansvar via ekonomistyrning på avdelningsnivå som ett tydligt och prioriterat arbete. En del av detta är kopplat till upphandlingar där lägre kostnader uppnåtts, vilket säkerställer en lägre kostnadsnivå över tid.

Utfallet 2023 för verksamhetskostnaderna avviker positivt med 2,8 mnkr mot budget. Större konsultkostnader möts upp av lägre personalkostnader på grund av vakanta tjänster.

Rådande ränteläge har påverkat både inlåningsräntan och utlåningsräntan, och ger sammantaget en räntekostnad som är 200 tkr lägre än budget. Inlåningsräntan är 250 tkr större än budget och utlåningsräntan är 50 tkr större än budget. Den genomsnittliga utlåningsräntan är 2,3% mot budgeterat 2,0%. Omläggning av lån i februari bidrog till en ökad räntekostnad. Bolaget har under året amorterat 0,5 mnkr. Externa lån per 2023-12-31 är 25,5 mnkr.

Bolaget vidarefakturerade sina kostnader till driftbolagen i Gagnef, Leksand, Rättvik och Vansbro.

Nyckeltal DVAAB, tkr	2023-12-31	2022-12-31
Nettoomsättning	77 174	70 934
Resultat efter finansiella poster	200	216
Balansomslutning	47 998	44 828
Soliditet, %	8,8	9,2
Självfinansieringsgrad av investeringar, %	285	496
Externa lån	25 475	26 000

Viktiga händelser

Under 2023 har DVAAB fortsatt att fokusera på målet om Ekonomisk hållbarhet och effektivitet genom en tydligare ekonomistyrning i verksamheten.

Även fortsatt fokus på arbete och åtgärder inom ramen för beredskapsplan VA, kopplat till säker dricksvattenförsörjning. Dialogen med bolagets ägarkommuner har förstärkts inom detta område.

VA-verksamheten påverkades av stormen Hans med höga flöden och skyfall under augusti månad, i form av ökade flöden och hydrauliska överbelastningar i verk och en del pumpstationer. Genom vidtagna åtgärder säkerställdes leveransen av vatten och avloppstjänster under de veckor som ovädret pågick.

Under 2023 har stort fokus lagts på det kommande kravet på fastighetsnära insamling av förpackningar som ska vara implementerat den 1 januari 2027. Arbetet drivs som ett bolagsövergripande projekt och en åtgärd, som även väckt intresse hos andra avfallsbolag, är det stora test som genomförts i Rättvik och där 600 hushåll har fått möjlighet att prova på bostadsnära insamling av plast- respektive pappersförpackningar. Testet har hittills gett positiva effekter med minskade mängder restavfall på 33% och mycket nöjda kunder.

Framtiden

Bolaget fortsätter att arbeta i linje med ägardirektivet och den fastställda verksamhetsplanen för 2024–2025, med mål för Ekonomisk hållbarhet och effektivitet, Miljömässig hållbarhet, Leveranssäkerhet, Kund och kommunikation, Samverkan och dialog samt Social hållbarhet. Under 2024 kommer bolaget att ta fram en verksamhetsplan för perioden 2025 - 2030.

Fortsatt fokus under 2024 på arbetsmiljö med utbildning för samtliga chefer, arbetsledare och skyddsombud avseende arbetsmiljölagstiftning och systematiskt arbetsmiljöarbete.

Som ett av de större projekt som under 2024 påbörjas inom VA kan nämnas arbetet med övergången till så kallade smarta vattenmätare, som kommer ge bättre förutsättningar för att minska utläckage och bidra till både ekonomisk och miljömässig hållbarhet. De nya

mätarna kommer bidra med kundnytta, ge data och underlag som blir viktig i arbetet med förnyelseplanering. Under 2024 kommer även förnyelseplanerna för samtliga kommuner att revideras och uppdateras, vilket kommer ge en bättre utgångspunkt för prioriteringar inom reinvesteringsarbetet för VA. Vidare fortsätter det påbörjade arbetet med det digitala verksamhetssystemet VA-banken, då ytterligare delar av VA-verksamheten inkluderas tekniskt och operativt. Med anledning av det rådande världsläget och ökat fokus på beredskap fortsätter under året arbete och åtgärder inom ramen för beredskapsplan VA, kopplat till bland annat säker dricksvattenförsörjning och dialogen med kommunerna. Under 2024 förväntas arbetet tillsammans med kommunerna kring framtagandet av Vattentjänstplaner att slutföras med förhoppning om att de antas i respektive kommunfullmäktige före årets slut.

Fortsatt stort fokus på bostadsnära insamling av förpackningar som ska vara implementerat den 1 januari 2027. Framtagning av beslutsunderlag för val av system/metod för införande av fastighetsnära insamling av förpackningar förväntas ske under 2024.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning. I samband med fastställande av verksamhet och budget samt måldokument beslutar kommunfullmäktige om finansiella och verksamhetsmässiga mål som ska leda mot en god ekonomisk hushållning i verksamheten. God ekonomisk hushållning uppnås genom att både de finansiella- och verksamhetsmålen bedöms vara uppfyllda eller på väg att uppfyllas.

Finansiella mål

Finansiella delmål för 2023

- Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % i enlighet med det långsiktiga finansiella målet.
- Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.
- Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.

Enligt *Verksamhet och budget 2023-2025*

Långsiktiga finansiella mål

- Kommunen ska varje år uppnå ett överskott på 2 % räknat som andel av "summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning" inklusive eventuell balanskravsutjämning.
- Kommunen ska uppnå positivt eget kapital inklusive pensionsförpliktelser senast 2024.
- Kommunkoncernens låneskuld per invånare får inte överstiga 60 tkr under perioden fram till 2024 och ska vara under 45 tkr per invånare år 2024.
- Kommunkoncernens soliditet exklusive pensionsförpliktelser får inte understiga 20 % under perioden fram till 2024 och ska vara över 27 % år 2024.

Enligt *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning*

Kommunfullmäktige har i *Riktlinjer för god ekonomisk hushållning* fastställt långsiktiga finansiella mål för Gagnefs kommun. För 2023 har dessa mål preciserats i *Finansiella delmål för 2023*.

Finansiella mål	Mål	Utfall 2023	Mål uppfyllt	Utfall 2022
Kommunen ska uppnå ett överskott på 2 % av skatte- och utjämnings-intäkter	>2,0	2,08%	Ja	4,09%
Kommunkoncernens låneskuld får inte överstiga 60 tkr per invånare vid årets slut.	<60	76,0	Nej	67,7
Kommunkoncernens soliditet får inte understiga 20 % vid årets slut.	>20%	29,0%	Ja	30,4%

Två av tre delmål uppnås 2023. Kommunens överskott blev 2,08 % av skatte- och utjämningsintäkterna. Det finansiella målet är uppsatt till 2 %. Även kommunkoncernens soliditet uppfyller målen. Soliditeten har minskat något jämfört med 2022 till följd av investeringarna i främst Högsvedens vård- och omsorgsboende. Det var förväntat och soliditeten väntas

minska ytterligare vartefter investeringar i andra verksamhetslokaler genomförs.

Investeringsbehovet inkluderar både renoveringar och ombyggnationer av befintliga lokaler men även byggnation av nya lokaler. Kommunen har växt under ett antal år och behoven inom skola och barnomsorg ökar till följd av detta. Den demografiska utvecklingen innebär också att antalet äldre ökar vilket ökar behoven inom äldreomsorgen. De stora investeringarna kommunen genomfört under de senaste åren har kraftigt ökat kommunens skuldsättning trots relativt goda resultat. Sannolikt kommer skuldsättningen öka under de kommande åren samtidigt som ränteläget är betydligt högre idag jämfört med för bara några år sedan.

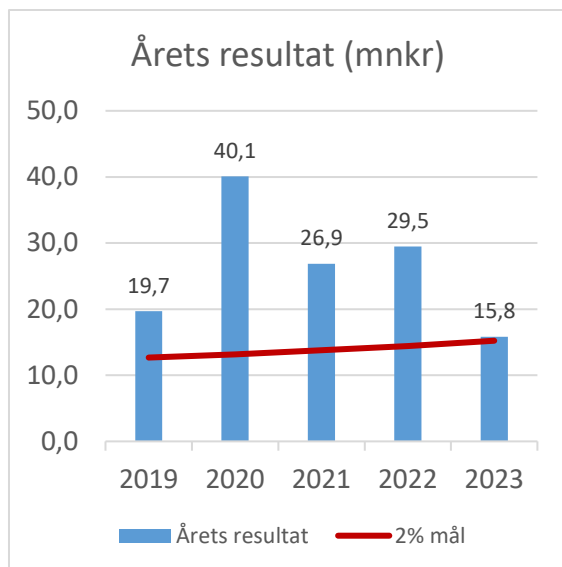
Sammantaget innebär det att kommunkoncernens långsiktiga mål att låneskulden ska understiga 45 tkr/invånare 2024 inte är realistiskt och kommunens "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning" kommer att revideras.

Koncernens soliditet uppgår till 29 %, exklusive pensionsförpliktelser. Under förutsättning att koncernen fortsätter göra överskott som delfinansierar investeringarna så är det möjligt att det långsiktiga soliditetsmålet om >27 % soliditet år 2024 kommer att infrias.

Ekonomisk analys

Resultat

Kommunen lämnar som helhet ett resultat på 15,8 mnkr. Utfallet är 0,9 mnkr bättre än det budgeterade resultatet på 14,9 mnkr och innebär dessutom att kommunen med klarar det finansiella överskottsålet på 2 %.

Budgetavvikelse per nämnd

Resultatutfall (mnkr)	Anslag/ Budget	Avvikelse	Avvikelse %
Finansförvaltningen	734,9	22,7	3,1%
Kommunstyrelsen	-126,5	-2,0	-1,6%
Barn- och utbildningsnämnden	-312,5	-7,4	-2,4%
Socialnämnden	-259,0	-13,1	-5,1%
Kultur- och fritidsnämnden	-19,5	1,2	6,1%
Miljö- och byggnadsnämnden	-0,3	-0,2	-53,7%
Kommunfullmäktige	-2,2	-0,3	-12,6%
Summa	14,9	0,9	6,4%

Nämnderna som helhet redovisar ett underskott på 21,8 mnkr och fyra av fem nämnder klarar inte att hålla sin budget. Socialnämnden står för det största underskottet där de största avvikelserna finns inom Vård- och omsorg och IFO. Högre vårdtyngd och höga kostnader för placeringar är en del av förklaringen.

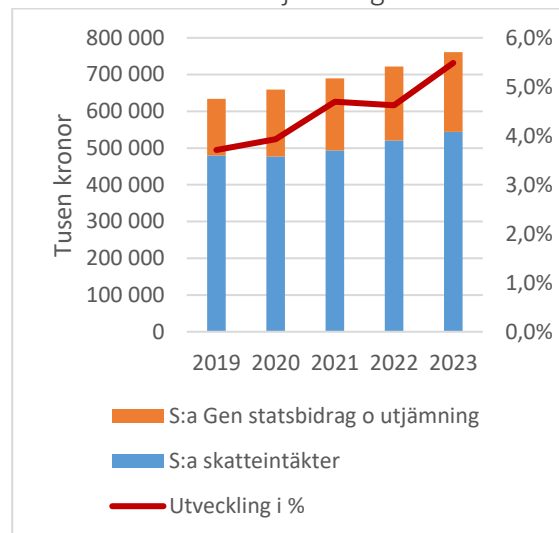
Barn- och utbildningsnämndens underskott finns inom förskoleverksamheten, gymnasieskolan och anpassad grundskola.

Kommunstyrelsens avvikelse förklaras bland annat av högre kostnader än beräknat i lönerevisionen 2023 och utköp av kommunchef. Samtlig politiska arvoden är för lågt budgeterade då ett nytt reglemente för arvodesersättningen tog i bruk under året.

Kultur- och fritidsnämnden redovisar överskott på 1,2 mnkr. Större delen av överskottet har uppkommit inom

fritid och fritidsgårdar. Bland annat beror det på lägre personalkostnader inom fritidsgårdar.

Skatteintäkter och utjämning

Intäkterna från skatter, generella statsbidrag samt utjämningsystem har ökat med 5,5 % vilket är en högre ökning jämfört med 2022 (4,6 %). Ökningen är fortfarande på en hög nivå jämfört med åren innan pandemin och prognostiseras bli en lägre ökningstakt de kommande åren. Skatteintäkterna ökar med 4,6 % jämfört med 2022 och intäkterna från utjämningsystemen, generella statsbidrag och fastighetsavgiften ökar med 8,9 %.

De närmaste årens prognos är ovisst. Vi kan förvänta oss en viss tillväxt i skatteunderlaget trots lågkonjunktur. Ökningen beror då främst på ökade löner vilket innebär att den reala skatteunderlagsutvecklingen riskerar bli negativ, det vill säga tillväxten kommer urholkas av de kostnadsökningar som höga inflation för med sig. Just nu ser man ljusningar i horisonten med lägre räntor och lägre inflation framöver.

Finansiellt resultat

Finansnettot för året är 8,2 mnkr bättre än budget. Det beror på bland annat på att kommunen under 2023 använder den överskottsreserv vi har till förfogande hos Skandia och KPA, högre utdelningar och intäktsräntor från banken. Överskottsreserven kan användas för att betala våra pensionskostnader och redovisas då som en finansiell intäkt

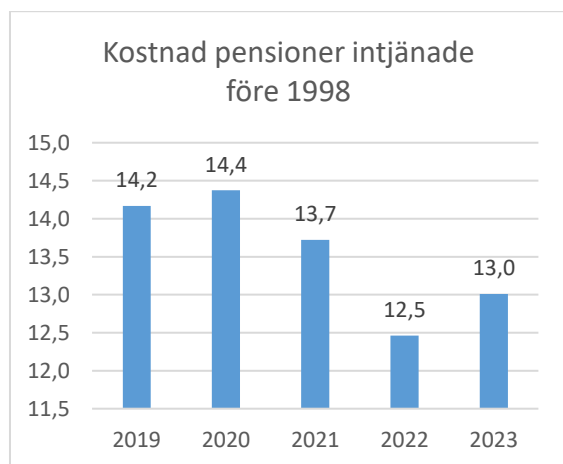
Räntekostnaderna blev 3,3 mnkr högre än vad som budgeterades. Det beror bland annat på nyupplåning, interna inlåningsräntor (som finansieras av högre intäktsräntor från banken). Behovet av nyupplåning styrs mycket av genomförande av investeringar och nyupplåning sker till en betydligt högre ränta än kommunens genomsnittsränta på befintlig skuldportfölj.

Genomsnittsräntan per 2023-12-31 i kommunens befintliga skuldportfölj är 1,96%.

Pensionskostnader och åtagande

I kommunens balansräkning ingår endast i begränsad grad åtaganden för pensioner. Kommunen har valt att teckna försäkringar för de förmånsbestämda ålderspensionerna. Det innebär att kommunens avsättningar för pension redovisas till endast -1,9 mnkr.

Kommunens kostnader för pensioner uppgick under året till 66,6 mnkr inklusive löneskatt. Kostnaderna överstiger budgeten med 6,8 mnkr främst eftersom uppräknings av pensionsskuld blev högre på grund av uppräknings av prisbasbeloppet och högre utbetalningar än beräknat.

Kostnaden för pensioner intjänade före 1998 ökade något jämfört med förra året trots att kommunen har gjort en partiell inlösen. Det beror på att inflationen var hög och det i sin tur påverkade prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet påverka i sin tur värdet på pensionsutbetalningarna. Inlösen av en del av pensionsskulden minskar kommunens kostnader med cirka 800 tkr/år.

Den höga inflationen har inneburit ett kraftigt höjt prisbasbelopp. Det påverkar pensionskostnaden markant då pensionerna värdesäkras mot prisbasbeloppet. Enligt den senaste prognosen kommer kostnaderna under 2024 att öka med knappt 10 mnkr. Under 2025 beräknas kostnaderna att minska med drygt 25 mnkr. Prognos bygger på att inflationen "normaliseras" under våren 2024.

Gagnefs kommun har i dag ett eget kapital på 380,1 mnkr och en pensionsskuld utanför balansräkningen på 199,5 mnkr. Det innebär ett positivt eget kapital om 181,0 mnkr inklusive pensionsförpliktelser.

Pensionsförpliktelser (mnkr)	2023	2022
Avsättningar (inkl löneskatt) för pensioner och liknande förpliktelser	-1,9	-1,7
Ansvarsförbindelser dvs pensionsförpliktelser (intjänad före 1998) som inte upptagits bland avsättningar	-199,5	-194,0
Individuell del avtalspension 2013 bokfört som kortfristig skuld	-22,8	-27,9
Skuldvärdet garantipensions-lösningar samt pensionslösningar för tidigare kommunalråd.	-2,9	-2,9
Pensionsåtaganden brutto	-227,1	-226,6
Eget kapital öronmärkt för framtida pensionsbetalningar	0,0	6,0
Pensionsåtaganden netto	-227,1	-220,6

Investeringar

Kommunen har under året investerat för 124,3 mnkr vilket är 185,1 mnkr lägre jämfört med 2022. Framför allt beror det på att Högsvedens demensboende slutfördes under 2023 som investeringsutgifterna blev lägre.

Flera projekt är i olika faser av genomförande och därför föreslås att 179,7 mnkr överförs till 2024 års investeringsbudget.

Detaljerad information återfinns under avsnittet *Investeringsredovisning*.

Skulder och skuldförvaltning –

Finansrapport

Kommunen har per 2023-12-31 en extern skuld på 793,0 mnkr. Hela skulden består av lån hos Kommuninvest. Genomsnittsräntan per årsskiftet var 1,96 %. Totalt har den externa skulden ökat med 82 mnkr under året.

Kommunen har genom internbanken lånat ut 184,0 mnkr till Gagnefsbostäder AB och 180,5 mnkr till Gagnefs Teknik AB, totalt 364,5 mnkr. Gagnefs Teknik AB har ökat sin skuld med 19,8 mnkr under året. Gagnefsbostäder hade en skuld på 184,0 mnkr vilket innebär att ingen förändring har skett under året.

Bolagen har på sin upplåning betalat en ränta som motsvarar kommunens medelränta + 0,4 procentenheter.

Den andel av kommunens skuld som avser kommunens egen verksamhet uppgår till 428,5 mnkr vilket innebär att kommunens del av skulden ökat med 62,2 mnkr.

Upplånningens förfallostruktur	Intervall	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Andel i procent av total låneskuld		%	%	%
Lån med räntejustering inom	0–1 år	18,41	19,41	24,82
Lån med förfall inom	1–2 år	18,16	13,50	15,72
Lån med förfall inom	2–3 år	13,24	20,25	16,81
Lån med förfall inom	3–4 år	18,92	14,77	6,59
Lån med förfall inom	4–5 år	10,47	7,03	13,87
Lån med förfall inom	5–6 år	11,98	11,67	8,67
Lån med förfall inom	6–7 år	8,83	13,36	5,72
Lån med förfall inom	7–8 år	0,00	0,00	7,80
		100,00	100,00	100,00

Riskhantering

Gagnefs kommuns finanspolicy lyfter fram de risker som finns omkring kommunens upplåning och anger målsättningar för hur dessa ska hanteras. I anslutning till policyn har kommunstyrelsen fastställt *Riktlinjer för riskhantering i Gagnefs kommuns finansförvaltning* där mer detaljerade regler anges. Finansförvaltningen ska tre gånger om året rapportera till kommunstyrelsen om finansiella risker. Och riktlinjerna sätter gränser för hur stor andel av kapital- och räntebindningen av lånen som får förfalla inom givna tidshorisonter.

Finansförvaltningen har i sin rapport per 2022-12-31 bedömt att finansförvaltningen per samma datum följer de av kommunstyrelsen fastställda riktlinjerna.

Kommunens finanspolicys övergripande mål är att säkerställa kommunkoncernens betalningsförmåga på kort och lång sikt, begränsa finansiella risker samtidigt som bästa möjliga räntenetto ska eftersträvas samt samordna koncernens behov av finansiella tjänster. För

att begränsa risker får endast lån i svenska kronor upptas. Långsiktig upplåning får endast ha finansiell exponering mot Staten, Kommuninvest och svenska affärsbanker. Med undantag för Kommuninvest får kommunen inte ha finansiell exponering mot någon finansiell aktör som omfattar mer än 20 procent av kommunens långfristiga skuld.

I riktlinjer för riskhantering i Gagnefs kommuns finansförvaltning framgår att räntebindningstiden ska spridas över en period som är minst 4 år. Detsamma gäller för kapitalbindningstiden.

Riskhantering	Policy	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Typ av risk				
Ränterisk, genomsnittlig räntebindningstid	1–5 år	3,01 år	3,10 år	3,01 år
Finansieringsrisk, genomsnittlig kredittid	1–5 år	3,03 år	3,12 år	3,03 år
Koncentrationsrisk, max av total långfr.skuld	20 %	Inom policy	Inom policy	Inom policy
Valutarisk	0 %	Inom policy	Inom policy	Inom policy

Ekonomiska nyckeltal

Ekonomiska nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019
Antal invånare 31/12 respektive år	10 438	10 497	10 502	10 378	10 304
Skatte- och utjämningsintäkter, kronor per invånare	72 932	68 749	65 680	63 485	61 524
Skattesats %	22,29	22,29	22,29	22,54	22,54
Totala tillgångar, kronor per invånare					
Verksamhetens nettokostnader (mnkr)	749,6	691,9	663,7	619,9	615,6
- andel av skatte- och utjämningsintäkterna %	98,5	95,9	96,2	94,1	97,1
- förändring mellan åren %	8,3	4,3	7,1	0,7	3,3
Årets resultat (mnkr)	15,8	29,5	26,9	40,1	19,7
- andel av skatteintäkterna %	2,1	4,1	3,9	6,1	3,1
Långfristiga skulder kommun mnkr	808,2	714,9	574,0	494,1	515,9
Skuld exklusive utlåning dotterbolag mnkr	441,7	370,8	249,8	179,8	191,3
Långfristiga skulder kommunkoncern mnkr	811,7	722,2	578,5	501,7	512,1
Långfristiga skulder kommunkoncern kr/invånare	77 762	68 801	55 085	48 341	49 701
Soliditet kommun %	28,0	29,6	31,9	32,7	30,1
Soliditet kommun inkl. pensionsåtagande %	13,3	13,9	13,0	9,1	4,6
Soliditet kommunkoncern %	29,0	30,4	32,7	33,2	31,1

Finansiell status

Kommunen lämnar för elfte året i rad ett överskott som dessutom med råge överträffar budget och kommunens finansiella mål. Överskottet beror främst på att kommunens skatteintäkter ökat betydligt mer än vad de skatteprognoser som ligger till grund för budgeten prognostiserade. Dock redovisas ett större underskott i driften. Delvis beror underskottet på engångsposter men även om dessa beaktas så håller inte nämnderna som helhet den tilldelade budgetramen. Det ger kommunen ett utmanande utgångsläge när landet är i en lågkonjunktur samtidigt som inflationen driver upp verksamhetens kostnader.

Soliditeten minskar samtidigt som skuldsättningen ökar till följd av flertalet större investeringar vilket är förväntat utifrån en expansiv investeringsbudget med relativt låg självfinansieringsgrad.

Borgensåtaganden

Kommunen har ett borgensåtagande för Dala Vatten och Avfall AB där kommunen, tillsammans med övriga tre delägarkommuner solidariskt gått i borgen, varav kommunens andel uppgår till 6,5 mnkr.

Genom medlemskapet i Kommuninvest har kommunen tillsammans med övriga 294 medlemskommuner och regioner gått i solidarisk borgen för Kommuninvests totala förpliktelser. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på kommunens upplåning i Kommuninvest. Kommunens andel av Kommuninvests åtagande uppgår till 834,8 mnkr. Kommunens andel av Kommuninvests tillgångar uppgår till 851,3 mnkr.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunstyrelsens uppsiktsplikt omfattar såväl nämnder som kommunens hel- och delägda bolag. Det innebär att kommunstyrelsen ska aktivt informera sig om att verksamheterna bedriver sin verksamhet enligt fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer, att lagar och förordningar följs samt att den ekonomiska förvaltningen är effektiv och säker. Uppföljning i Gagnefs kommun sker fyra gånger per år, april, augusti, oktober och i samband med årsbokslutet.

Kommunfullmäktige beslutar om Verksamhet och budget under det första året av en ny mandatperiod. I planen anges kommunens vision. Beslut om de ekonomiska ramarna tas varje år i november. Nya verksamhetsmål utarbetas i samband med att en ny mandatperiod inleds. Nämnderna bryter ner kommunfullmäktiges mål med indikatorer som sedan följs upp. Dotterbolagen styrs bland annat av kommunfullmäktige beslutade ägardirektiv och bolagsordning.

Intern kontroll

Intern kontroll ingår som en del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt och ska säkerställa

- att kommunen bedriver en ändamålsenlig och effektiv verksamhet,
- att kommunen har en tillförlitlig ekonomisk rapportering, samt
- att kommunen efterlever gällande lagar och förordningar.

Genom en god intern kontroll skapas förtroende för verksamheten. Intern kontroll påverkar alla delar av organisationen och är inte begränsad till uppföljning av ekonomi, utan ingår som en del av verksamhetsstyrning.

Intern kontroll omfattar riskbedömningar för organisationens verksamheter, framtagning av lämpliga arbetsrutiner och hjälpmedel samt kontroll i efterhand av att rutiner följs. En del av intern kontroll handlar om att säkerställa att kommunens redovisning är rättvisande samt att förhindra förluster eller extra kostnader på grund av avsiktliga eller oavsiktliga fel.

Barn- och utbildningsförvaltningen hade sex kontrollområden för intern kontrollplan för 2023. Delar av den interna kontrollplanen för 2023 avslutas och andra delar fortgår i planeringen för intern kontroll 2024.

Miljö- och byggförvaltningen har genomfört en risk- och väsentlighetsanalys. Riskvärdena bedöms inte så höga att de kräver en hantering. Detta innebär att ingen internkontrollplan togs fram. En förnyad bedömning kommer att göras för 2024.

Internkontrollplanen 2023 för kommunstyrelsen fokuserar på 6 riskområden och lika många kontrollpunkter. Uppföljningen av de fastställda kontrollpunkterna i verksamhetssystemet Stratsys fortlöper även under 2024.

Socialförvaltningen följde upp 11 identifierade risker för att de väsentligt kan påverka verksamhetens möjligheter att nå sina mål. En del uppföljning av internkontrollplanen sker löpande vid socialnämnden i verksamhetsrapporten från socialförvaltningen. Övrigt sker två gånger om året i en skriftlig rapport till Socialnämnden. 5 planerade kontroller samt åtgärder kunde avslutas. Fortsatt kritiska områden kommer utvecklas och kontrolleras under 2024.

Kultur- och fritidsförvaltningens identifierade tre riskområden varav en betraktades som kritisk. Bedömningen vid årets slut är att läget förbättrats men kontroller sker löpande.

Måluppföljning verksamhet

Kommunens målarbete utgår ifrån 4 perspektiv. Måluppfyllelsen redovisas med röd, gul och grön markering där röd markering innebär att målet inte anses vara uppnått, gul markering att målet delvis uppnått och grön markering att målet uppnått.

- Måluppfyllelsen (indikatorn) är uppnådd, 100 %
- Måluppfyllelsen (indikatorn) har nådds mellan 80–99 %
- Måluppfyllelsen (indikatorn) har inte uppnådd <80 %

Invånar- och brukarperspektiv

Nämndernas mål för invånar- och brukarperspektivet präglas av gemensamma insatser kring trygghet, tillgänglighet, att kunna leva ett självständigt liv samt att få goda förutsättningar för lärandet i livets alla skeden.

Kommunen kännetecknas av en hög trygghet i jämförelse med övriga Dalakommuner. Andelen e-tjänster i organisationen har stigit över förväntan och bidrar till förbättrad tillgänglighet för de som bor och verkar i Gagnefs kommun. Det sammanvägda resultatet av indikatorerna ger ett utfall som visar på en positiv utveckling inom ram för invånar- och brukarperspektivet.

Fullmäktiges Övergripande mål

I Gagnefs kommun kan man bo, leva och verka tryggt och säkert dygnet alla timmar - överallt.

Uppföljning av indikatorer visar att kommunen kännetecknas av en hög trygghet gällande antal anmälda brott och invånarnas bedömning. Det finns inga tecken på en förändring fram till årets slut och målet bedöms vara uppnådd.

Vi ser att eleverna i Gagnefs skolor upplever en hög trygghet i skolan, vilket är tillfredsställande. Det pågår ett ständigt främjande, förebyggande och åtgärdande arbete för att eleverna ska känna sig trygga i skolan. I vidare analys ser vi att det finns vissa enheter där tryggheten är något mindre. Kring detta finns en stor medvetenhet hos personalen och arbete pågår för att uppmärksamma, förebygga, samt arbeta med främjande insatser.

Den sammanvägda bedömningen: målet är uppnått.

Fullmäktiges Övergripande mål

I Gagnefs kommun lever invånarna ett oberoende och självständigt liv där individens egna resurser tas till vara. Stöd, vård och omsorg ges utifrån den enskildes behov.

Brukarundersökningen visade att hemtjänsten har en hög måluppfyllnad. I LSS-verksamheten samt särskilda boenden visade undersökningen ett positivt resultat men uppnådde inte målet till 100%.

En stor del av eleverna uppnår gymnasiebehörighet men målet på 100% uppnås inte. Kommande mätning genomförs hösten 2024. Därmed är utfallet vid delåret samma som anges som helårsprognos.

Den sammanvägda bedömningen: målet delvis uppnått.

Fullmäktiges Övergripande mål

Gagnefs kommun är öppen, tillgänglig och jämlik där det är enkelt att ta del av kommunens tjänster.

Kommunen uppnår målet avseende e-tjänster med 200% vid delåret och enligt prognos.

Mätningen avseende nåbarheten av ungdomar via sociala medier visar sig som otillförlitlig. Statistik finns endast tillgänglig de senaste 3 månader. Målet bedöms som inte uppnått.

Den sammanvägda bedömningen: målet delvis uppnått.

Fullmäktiges Övergripande mål

I Gagnefs kommun är förutsättningarna goda för lärande i livets alla skeden.

Antalet medieutlån ökar och är över målet, mindre antal genomförda aktiviteter än planerat på fritidsgårdar, men kulturskolans aktiviteter är fortsatt välbesökta.

Elevenkät som genomfördes våren 2023 inom området stimulans visar svaren totalt att 62 % av eleverna upplever en lärmiljö som stimulerar. Rikssnittet ligger på 60%. Vi ser en sjunkande nivå från tidigare enkätperiod. Även om Gagnef ligger högre än rikssnittet finns ett behov av att öka elevernas stimulerande lärmiljöer.

Meritvärdet ligger på 198 totalt för Gagnef årskurs 9 slutbetyg VT 2023. Här ser vi en skillnad mellan könen, flickor: 207 och pojkar: 189. Gagnef har de senaste åren legat under rikssnittet vad gäller meritvärde med ett rikssnitt på 224.

Den sammanvägda bedömningen: målet har inte uppnåtts.

Medarbetarperspektiv

Kommunens arbetsgivarepolitik utvärderas och följs upp i form av medarbetarenkäten med fokus på Hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet lägger grunden för vidare insatser. HME-mätningen genomförs vartannat år. Nedanstående utfall visar mätningresultaten.

Fullmäktiges Övergripande mål

I Gagnefs kommun samverkar medarbetarna över förvaltningsgränserna och känner arbetsglädje och delaktighet.

Kommunens HME Index 2023 är nu längre ifrån målvärdena jämfört med tidigare år. Målvärdena är lika sammanvägt värde för HME Index i Sveriges övriga kommuner (2021/22). Det finns flera omständigheter som kan påverka medarbetarnas bedömning gällande arbetsglädje och delaktighet åt negativ håll. Svarsfrekvensen är lägre än föregående år (2021 62,6 %, 2023 53,6 %).

Avseende heltidsanställningar och genomsnittlig ålder vid pensionsavgång är målen uppfyllda.

Arbetet med kompetensförsörjningsplaner har stannat av men bedöms vara till stora delar klara vid årets slut.

Den sammanvägda bedömningen: mål delvis är uppfyllt.

Ekonomiskt perspektiv

Uppföljningen kopplat till kommunens ekonomiska perspektiv visar att målen sammanlagda är delvis uppfyllda. Avvikelserna är kända och arbetet pågår att förbättra utfallet.

Fullmäktiges Övergripande mål

I Gagnefs kommun bedrivs verksamheterna ansvarsfullt och kostnadseffektivt.

Årets resultat är 0,9 mnkr bättre än budget.

Nämnderna har ett driftunderskott på nästan 22 mnkr.

Den sammanvägda bedömningen: målet delvis uppnått.

Utvecklingsperspektiv

Fullmäktiges övergripande mål

I Gagnefs kommun finns trivsamt boende för alla generationer i attraktiva miljöer.

Ett lägre antal bokade hall-timmar, en negativ trend i besöksstatistiken för fritidsgårdarna, ett lägre prognosticerat utfall gällande spontanidrottsbidragen samt ett besökstapp för biblioteken.

Den sammanvägda bedömningen: målet har inte uppnåtts.

Fullmäktiges övergripande mål

I Gagnefs kommun uppmuntras nytänkande, entreprenörskap och främjas allas möjlighet till arbete och meningsfull sysselsättning.

I år försämrar kommunen placeringen i svensk näringslivsranking. Samverkan mellan skolan och kommunens företag har försämrats jämfört med tidigare undersökningar.

Kommunen ser en negativ trend avseende nettoökningen bland företagen vilken följer en trend som syns i Dalarna och landet.

Insatser för främjande av företagande sker via samarbeten i Nyföretagarcentrum Mellersta Dalarna, i flertalet projekt som leds av Falun Borlänge regionen (FBR).

Den sammanvägda bedömningen: målet har inte uppnåtts.

Fullmäktiges övergripande mål

Gagnefs kommun är en professionell samarbets- och samverkanspartner som ser möjligheter före hinder.

Företagsrankingens resultat påverkar målets utfall negativ och gäller för hela året. Skolans indikator "den gymnasiala samverkan" har som mål att minska kostnaderna per elev. I år har kostnaderna ökat och den bilden kommer inte ändras.

Målet bedöms i sin helhet som inte uppfyllt.

Fullmäktiges övergripande mål

Gagnef är en ekologisk hållbar kommun där det är enkelt att vara miljövänlig.

Andelen fordon som drivs av fossilfritt bränsle följer målets ambitionsnivå. I kommunen serveras fortsatt en hög andel ekologiska råvaror men det ekonomiskt ansträngda läget tillåter inte att utöka de ekologiska inköpen och därmed kommer målet endast anses som delvis uppfyllt.

Den sammanvägda bedömningen: målet delvis uppnått.

Hållbarhet

Hållbarhet i Gagnefs kommun från vision till handling. Vision 2030, som sedan bryts ner i övergripande mål utifrån olika perspektiv.

Vision 2030

- Mötesplats för människor, älvar och vägar mitt i Dalarna.
- Bästa livskvaliteten nära dig
- Den önskvärda samarbetspartnern
- Långsiktig hållbar utveckling

Perspektiv

- Invånar- och brukarperspektiv
- Medarbetarperspektiv
- Ekonomiskt perspektiv
- Utvecklingsperspektiv

Inom invånar- och brukarperspektivet finns en social hållbarhet som innebär att det ska ske gemensamma insatser kring trygghet, tillgänglighet, att kunna leva ett självständigt liv samt att få goda förutsättningar för lärandet i livets alla skeden.

Medarbetarperspektivet innehåller ett hållbarhetstänk genom att kommunens arbetsgivarepolitik utvärderas och följs upp i form av medarbetarenkäten med fokus på Hållbart medarbetarengagemang (HME). Resultatet lägger grunden för vidare insatser. HME-mätningen genomförs vartannat år

Det ekonomiska perspektivet bygger på hållbarhet genom målet att *I Gagnefs kommun bedrivs verksamheterna ansvarsfullt och kostnadseffektivt.*

Sedan finns det även inom utvecklingsperspektivet ett hållbarhetstänk genom målet att *Gagnef är en ekologisk hållbar kommun där det är enkelt att vara miljövänlig.*

Exempel på aktiviteter i kommunen

- Förebyggande trygghetsarbete.
- Ökad andel fordon som drivs av fossilfritt bränsle.
- Serveras fortsatt en hög andel ekologiska råvaror.
- Energieffektiviseringar görs kontinuerligt i kommunens fastigheter.
- Hållbarhetstänk vid upphandlingar.
- Miljömärkt el
- Främjar insats för miljön eller naturen i Gagnefs kommun genom att årligen dela ut miljöpris.

Exempel på aktiviteter i dotterbolagen

- Gagnefbostäder har miljömärkt el
- Inom Gagnefs Teknik så pågår ett arbete med smarta vattenmätare.
- Gagnef Teknik planerar även för fastighetsnära insamling av förpackningar.

Händelser av väsentlig betydelse

Uppförandet av nya vård- och omsorgsboendet i Mockfjärd har färdigställts och tagits i bruk i början av sommaren 2023.

Nybyggnationen av Dala-Floda förskolan har påbörjats under hösten 2023 och väntas vara färdigställt vid årsskiftet 2024/2025.

Ny-, om- och tillbyggnationen av Djuråsskolan har påbörjats under hösten 2023 och beräknas vara klart hösten 2027. Etapp 1 består av ny låg- och mellanstadiebyggnad.

Nybyggnation av Bäsna skola och förskola har projekterats klart och byggstart väntas ske i mars 2024 och vara färdigställt dec 2025. Innan projektstart ska tillfälliga lokaler etableras för respektive verksamhet.

Sammanslagning av miljö- och byggnadsförvaltningen och samhällsbyggnadsavdelningen.

Granskning av LIS-plan och granskning av fördjupad översiktsplan för Djurås tätort.

Påbörjat genomförande av handlingsplan för allmänna lekplatser.

Gemensam telefoniupphandling klar för alla Dalarnas kommuner och kommunala bolag. För tredje gången samverkar vi i länet kring telefonlösning vilket ger oss lägre kostnader samt stora möjligheter till samverkan, säkerhet och krislösningar.

Stort fokus lades på vårt IT-säkerhetsarbete utifrån omvärldsläget där många organisationer, kommuner och

myndigheter drabbades av cyberattacker och IT-brott. Även Gagnef drabbades av en överbelastningsattack som satte vårt försvarssystem på prov.

Stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst och polis har skett under året, i syfte att stärka det främjande och förebyggande arbetet för ökad trygghet.

Arbete med "God och nära vård" i samverkan med kommunen och Region Dalarna har bland annat utmynnat i ett nytt arbetssätt. Ett främjande och förebyggande arbetssätt i samverkan med förskolan, socialtjänst och MVC.

Ett planprogram för Stora skogen i Djurås påbörjats. I det området planeras möjligheter till både radhus, villor och flerbostadshus.

En växande kommun innebär en större efterfrågan på den kommunala servicen. Även den demografiska utvecklingen ökar trycket samtidigt som den arbetsföra befolkningen minskar. Kompetensförsörjningen är en stor utmaning redan idag och allt tyder på att det blir allt hårdare konkurrens om arbetskraften i framtiden. Kommunen har därför under 2023 genomfört projektet heltidsresan (heltid som norm).

En utredning om Ottilia Adelborgmuséet, dess nuläge och utvecklingspotential med förslag på organisering och utveckling, har genomförts under året.

Balanskravsresultat

Balanskrav och resultatutjämningsreserv

Balanskravsutredning (tkr)	2023	2022
Årets resultat	15 810	29 492
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-306	-539
+ justering för realisationssvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0
+ orealiserade förluster i värdepapper	0	0
+ justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	15 504	28 952
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-7 891	-21 736
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0
Balanskravsresultat	7 613	7 217

Gagnefs kommun hade 2022 en avsättning i resultatutjämningsreserven med totalt 112 429 tkr. Kommunen har inga gamla underskott som behöver återställas i enlighet med balanskravet. Enligt kommunallagen och kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning är det möjligt att reservera eventuellt överskott utöver 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning till en resultatutjämningsreserv. 1 % gäller under förutsättning att kommunens egna kapital inklusive

ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser är positiv vilket är fallet för 2023.

För att göra en avsättning till resultatutjämningsreserven måste kommunen 2023 ha ett resultat efter balanskravsjusteringar på 7 613 tkr. För 2023 är det aktuella resultatet 15 810 tkr vilket innebär att kommunen kan avsätta 7 891 tkr till resultatutjämningsreserven. Någon sådan avsättning bedöms inte vara nödvändig att göra för 2023.

Personalredovisning

Personalen utgör kommunens största resurs. Ca 2/3 av totala kostnaderna avser personalkostnader. I det här avsnittet redovisas vad som hänt inom personal- och arbetsgivarområdet under året och den personalstruktur som finns.

Under 2023 har vi mött ett år som bjudit på utmaningar och förändringar. Inom chefskollektivet har omfattande förändringar skett då stora delar av kommunledningen har tillsatts med nya chefer och verksamheterna har påverkats av att inte ha kontinuitet i ledarskapet. Vidare har nya krav gällande dygns- och veckovila utmanat schemaplaneringen inom vissa förvaltningar. Även i år har det funnits bemanningsutmaningar utifrån omfattande personalbortfall som periodvis varit mycket hög samtidigt som vikarieanskaffningen har varit en utmaning.

Kompetensförsörjning / Attraktiv arbetsgivare

Rekryteringar

Antalet annonserade/rekryterade tjänster ligger på en alltfjämt hög nivå. Under 2023 har 114 rekryteringsannonser publicerats. Detta avser både tillsvidareanställningar och tidsbegränsade anställningar. Några rekryteringar avser fler än en tjänst, vilket innebär att antalet nya anställningar är fler än 377.

Orsaken till hög andel rekryteringar är den generationsväxling som pågår, den ökade rörligheten på arbetsmarknaden och behovet i de bemanningsintensiva verksamheterna när frånvaron varit hög.

Feriepraktik

Totalt 60 ungdomar genomförde sommaren 2023 feriepraktik fördelat på 20 % födda 2006 och 80 % födda 2007. All feriepraktik genomfördes inom tekniska avdelningen och arbetsuppgifterna var utemiljö och grönytor. Att feriepraktiken endast utförts i en verksamhet är med anledning av de regler som finns kring minderåriga i arbetslivet.

Aspirantprogrammet

Under 2023 deltog 2 aspiranter från Gagnefs kommun. Ambitionen med programmet är att rusta och engagera framtidens ledare genom goda utvecklingsvägar för att säkra framtidens kompetensförsörjning av chefer. Aspirantprogrammet genomförs som ett samarbete mellan Gagnef, Falun, Borlänge, Säter, och Ludvika kommuner.

Julgåva

Julgåvan 2023 bestod av presentkort på 250 kronor hos ett lokalt företag i Gagnef. 34 olika företag verksamma i kommunen valde att samarbeta med kommunen gällande julgåvan. Medarbetare har själva valt presentkortsleverantör i en e-tjänst.

Sunt arbetsliv

Friskvård

Kommunen har under året erbjudit ett friskvårdsbidrag på 500 kronor per år och medarbetare. Avsikten är sedan att öka friskvårdsbidrag med 500 kronor per år under ytterligare två år, så att år 2025 är nivån 1 500 kronor per år och medarbetare. Under 2023 har 468 medarbetare valt att nyttja friskvårdsbidraget. Förhoppningen är att fler av kommunens medarbetare ska nyttja friskvårdsbidraget.

16 skyddsombud och chefer har genomfört utbildning i grundläggande utbildning i arbetsmiljö.

Riktlinje för systematiskt arbetsmiljöarbete i Gagnefs kommun

Arbetsmiljöarbetet ska vara en naturlig del i allt kommunen gör och i alla beslut som fattas. En god arbetsmiljö bidrar till ökad trivsel och engagemang hos medarbetarna. Detta är en del av kommunens arbete att vara en attraktiv arbetsgivare, vilket ökar kommunens möjlighet att rekrytera, behålla och utveckla medarbetarna. Riktlinjen som tagits fram under 2022 har inte ännu satt sig till fullo i organisationen. Fortsatt arbete under 2024.

Syftet med riktlinjen är att skapa tydlighet, medvetenhet och kunskap hos medarbetare inom Gagnefs kommun gällande det systematiska arbetsmiljöarbetet. Den ska fungera som ett stöd för chefer och medarbetare samt tydliggör arbetsmiljöarbetet i Gagnefs kommun. Riktlinjen har sin utgångspunkt i arbetsmiljölagstiftningen och den kommunövergripande arbetsmiljöpolicyn som fastställer hur arbetsförhållandena ska vara med hänsyn till fysiska, organisatoriska och sociala förhållanden.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron under 2023 uppgick till 9,5 %. Det innebär en ökning på 0,3 procentenheter sedan totalen för 2022.

Statistiken visar även att de mindre förvaltningarna påverkas av ett fåtal medarbetares långtidsfrånvaro. För hela kommunen uppgår långtidsfrånvaron till 41,26 %.

Lokal lönebildning och anställningsvillkor

Löneöversyn

Tidsplanen avseende att slutföra löneöversynen 2023 i samband med maj månads löneutbetalning fördröjdes en månad. Samtliga avstämningar genomfördes under maj månad och ny lön utbetalades i juni med två månads retroaktivitet. Alla avtalsområden har haft samma utbetalningsmånad för ny lön, vilket inneburit en sammanhållen löneöversyn för samtliga avtalsområden.

Utfallet i löneöversynen har följt det planerade utrymmet för Gagnefs kommun och löneökningarna har fördelats utifrån budgeterat löneökningstrymme.

Inom Kommunals avtalsområde angavs i det centrala avtalet ett garanterat utrymme att fördela individuellt och differentierat om 4,2%. Resultatet för Gagnefs kommun blev i enlighet med det centrala avtalet.

Inga lokalt prioriterade yrkesgrupper angavs 2023.

Det totala utfallet blev 3,35 %.

Analys Lönekartläggning

Efter genomförd löneöversynen 2023 genomfördes lönekartläggning och analys avseende de nya lönenivåerna. Analysen påvisade att ett antal osakliga löneskillnader förekommer. Analysen ligger till grund för planeringen avseende den lokala löneöversynen 2024.

Visselblåsarfunktion

Under 2023 har 7 visselblåsningar gjorts. Av dessa har 3 visat sig vara visselblåsningar och 4 har inte uppfyllt definitionen.

Genom visselblåsarfunktionen kan rapportering vid misstanke om att en förtroendevald, en chef i ledande ställning eller en nyckelperson inom organisationen har begått en allvarlig oegentlighet. Funktionen omfattar också medarbetare inom kommunen som jobbar för personer som är i beroendeställning till dem. De allvarliga oegentligheterna kan exempelvis vara korruption, muta, bedrägeri, stöld, jäv, olämplig bisyssla eller en situation där någon får privat vinning eller fördel

på grund av sin befattning. Det kan också handla om närstående som gynnas, lagbrott eller allvarliga avvikelser från interna riktlinjer och regler i tjänsten och som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram.

Rutiner, Policies riktlinjer, lokala överenskommelser
Inga uppdateringar har gjorts.

Ledarutveckling

Digitala utbildningar för chefer

Under året har två omgångar digitala utbildningar (via Iknow) för chefer kommunicerats ut.

- Schemaläggning: 19st chefer som gått under 2023
- Medarbetarsamtalet: 17st chefer som gått under 2023

Totalt har nyttjandeprocenten sjunkit till 56% under 2023 jämfört med 2022 på 71%. En delförklaring kan vara att vi haft färre kampanjer än vanligt.

Ledarskapshandledning för chefer

Det har inte förekommit någon ledarskapshandledning för chefer under 2023.

Ledarutbildning UL/UGL

2st medarbetare har genomgått utbildning UL (Utvecklande ledarskap). Målgruppen för utbildningen är chefer och ledarfunktioner på olika nivåer inom organisationen.

Partnerssamverkan med Högskolan Dalarna "LeDA"

Partnersamverkan mellan Dalarnas kommuner och Högskolan Dalarna har fortsatt under året. Från Gagnefs kommun har ingen medarbetare deltagit i kursen *Ny som ledare* och en medarbetare i kursen *Ledarskap för effektivt samarbete*.

Nyckeltal/verksamhetsmätt	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021	Utfall 2020	Utfall 2019
Anställda vid utgången av året - tillsvidareanställda					
Antal	913	902	848	841	841
- varav kvinnor	83,5	83,6%	84,0%	84,5%	85,6 %
- varav män	16,5	16,4%	16,0%	15,6%	14,4 %
Antal rekryteringsannonseringar under året (inkl. tidsbeg. anst)	114	140	130	122	134
Antal avgångar under året (pension och egen uppsägning)	95	97	79	75	95
- varav p.g.a. pensionering	25	27	25	22	24
Ålder					
Medellålder	46,1	46	47,2	47,3	47,2
- kvinnor	46,8	47	47,5	47,5	47,3
- män	46,2	45	45,9	45,8	46,5
Andel					
- 60 år och äldre	16,4%	16,6%	18,0%	17,7 %	16,9 %
- 50-59 år	28,5%	26,6%	28,9%	29,6 %	27,8 %
- 40-49 år	24,1%	24,2%	25,4%	25,8 %	26,0 %
- 30-39 år	23,1%	21,8%	20,8%	18,9%	19,1 %
- 29 år och yngre	7,9%	10,6%	7,0%	8,0%	8,2 %
Sysselsättningsgrader					
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	95,2%	91,7%	92,0%	92 %	91,7 %
- kvinnor	94,6%	90,8%	90,9%	91 %	90,6 %
- män	98,1%	95,7%	97,8%	97,2 %	97,8 %
Antal heltidsanställningar	728	616	558	546	540
- Andel heltidsanställningar	79,7%	67,5%	65,8%	64,9 %	64,2 %
Antal deltidsanställningar	185	291	290	295	301
- varav kvinnor	94,6%	92,7%	95,5%	94,9%	96,0 %
- varav män	5,4%	7,3%	4,5%	5,1 %	4,0 %
Andel					
- kvinnor som arbetar deltid av kvinnor	23%	31,1%	38,9%	39,3%	40,1 %
- män som arbetar deltid av män	6,6%	2,2%	9,6%	11,5 %	10,0 %
Löner					
Medellön per månad	33 770	32 096	32 134	31 428	30 767
- kvinnor	33 473	31 780	31 672	30 952	30 274
- män	35 269	33 554	34 551	34 031	33 701
Medianlön per månad	31 250	29 500	29 540	28 800	28 225
- kvinnor	31 115	29 325	29 200	28 500	27 987
- män	33 000	30 000	32 300	32 303	32 000
Summa totalt utbetalda löner och arvoden					
Obligatoriska sjukfrånvarostatistiken (alla månadsavlönade)					
Sjukfrånvaro	9,5%	9,27%	8,8%	9,6%	7,7 %
- kvinnor	10,0%	9,97%	9,8%	10,3 %	8,4 %
- män	7,2%	6,43%	4,8%	6,7 %	4,5 %
Sjukfrånvaro ålder					
- 50 och äldre	9,5%	9,62%	8,9%	9,2 %	7,3 %
- 30-49 år	9,1%	8,98%	9,1%	10,0 %	8,0 %
- 29 år och yngre	11,2%	8,91%	6,9%	10,3 %	8,6%
Sjukfrånvaron fördelad:					
- dag 1		3,72%	4,1%	3,2 %	4,1 %
- dag 2–14		47,92%	40,5%	43,8 %	36,7 %
- dag 15–90		15,98%	16,1%	23,3 %	19,3 %
- dag 91 -		32,38%	39,3%	29,7 %	39,9 %
Andel av sjukfrånvaron - 60 dagar eller mer	44,4%	36,67%	43,3%	34,5 %	45,5 %
- kvinnor	44,4%	37,65%	45,5%	36,72 %	47,55 %
- män	44,6%	30,42%	24,9%	19,37 %	27,45 %
Antal sjukdagar per anställd	29,4%	28,11%	28,3	30,9	24,5
Andel anställda utan sjukdagar	16,82%	13,81%	20,33%	17,05 %	21,25 %
Andel anställda med max 5 sjukdagar/år (frisknärvaro)	38,31%	30,28%	37,37%	32,65 %	45,58 %

Uppföljning av arbetsmiljömål – 2023

Då inga mål sattes för 2023 presenteras en jämförelse. Samtliga tre värden för OSA har minskat.

ORGANISATORISK OCH SOCIAL ARRBETSMILJÖ – MÄTER OSA-MÅLET	2017	2019	2021	2023	Index 2023
Jag upplever att jag har rimlig arbetsbelastning.	3,4	3,3	3,6	3,4	
Jag upplever att roller och uppdrag på arbetsplatsen är tydliga.	3,9	3,5	3,7	3,4	
Index arbetsbelastning	3,7	3,4	3,7	3,4	60
Jag upplever att jag har balans mellan arbete och fritid.	4	3,8	3,8	3,5	
Jag upplever att jag har möjlighet till återhämtning mellan arbetspassen.	3,6	3,7	3,6	3,4	
Index arbetstid	3,8	3,8	3,7	3,5	61
Jag upplever att min arbetsplats är fri från trakasserier och kränkande behandling.	4,4	4,3	4,3	4,2	80

Förväntad utveckling

Invånarantalet i Gagnefs kommun minskade med 69 personer 2023-12-31 jämfört med 2022-12-31. Det är andra året som befolkningen minskar. Framst beror det på utflyttning inom länet. Antal födda ligger på en stabil nivå, år 2023 föddes det 114 Gagnefsbor. Kommunen bedömer att antalet invånare kommer öka om och när fler bostäder byggs.

Den demografiska utvecklingen är en svår utmaning för många kommuner och Gagnef är inget undantag. Den äldre delen av befolkningen ökar för varje och ökningen verkar inte kulminera förrän i mitten av 2030-talet. Detta kommer ha en stor påverkan på främst kommunens äldreomsorg och troligtvis kommer fler vård- och omsorgsplatser behöva tillskapas under den kommande 10-årsperioden.

En ökad inflyttning till kommunen kan i sin tur ge ökade volymer i den kommunala verksamheten, inte minst inom förskola och skola, men osissheten är stor. Kommunen har exploateringsbar mark och en förstudie för en större exploatering i Djurås där möjlighet till både villor, radhus och flerfamiljshus finns pågå just nu.

Kommunen har ökat investeringsutgifterna och kommer att öka dem under de kommande åren. Framst är det kommunens skolor som kräver stora investeringar och därtill tillkommer övriga fastigheter men också dotterbolagens investeringar. Kommunens låneskuld bedöms öka för att finansiera dessa investeringar vilket kommer ge betydligt högre räntekostnader än de senaste åren. De stora investeringsbehoven innebär att det är av mycket stor vikt att fortsätta leverera överskott för att delfinansiera investeringarna och målet om att ett resultat på 2 % av skatte- och utjämningsintäkter bör prövas utifrån rådande investeringsbehov.

Skatteunderlagsutvecklingen ser i dagsläget relativt god ut och skatteunderlaget beräknas växa nominellt under perioden 2024–2030. Tillväxten befaras urholkas av inflationen främst under 2024 vilket kan innebära en negativ tillväxt under en period. Samtidigt beror en stor del av skatteunderlagsutvecklingen på att lönerna ökar vilket leder till ökade kostnader för kommunens verksamheter.

Det är tydligt att vi har lämnat de ekonomiskt mycket gynnsamma åren bakom oss där vi har haft låga räntor, låga el-priser och en kraftig tillväxt i ekonomin och går in i en period med lägre tillväxt och osäkerhet där den ekonomiska styrningen blir allt viktigare för att hushålla med kommunens resurser.

Redovisning

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	Not	Kommunen			Koncernen	
		Budget	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
		2023	2023	2022	2023	2022
Verksamhetens intäkter	2	68 902	113 296	107 516	173 416	167 498
Verksamhetens kostnader	3, 24	-761 031	-830 253	-772 084	-874 584	-817 108
Avskrivningar	4	-32 117	-32 656	-27 326	-43 604	-37 933
Verksamhetens nettokostnader		-724 246	-749 613	-691 893	-744 773	-687 543
Skatteintäkter	5	531 715	544 504	520 787	544 504	520 787
Generella statsbidrag och utjämningsystem	6	211 467	216 757	200 868	216 757	200 868
Verksamhetens resultat		18 936	11 648	29 763	16 489	34 112
Finansiella intäkter	7	7 948	19 343	5 450	13 819	2 199
Finansiella kostnader	8	-12 020	-15 182	-5 721	-15 334	-5 804
Resultat efter finansiella poster		14 864	15 810	29 492	14 974	30 507
Årets resultat		14 864	15 810	29 492	14 974	30 507

Balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
		2023	2022	2023	2022
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	9	788	1 149	836	1 221
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	10	749 880	666 080	1 090 336	996 663
Maskiner och inventarier	11	34 258	27 143	56 931	50 729
Övriga materiella anläggningstillgångar	12	2 056	1 923	2 056	1 923
Pågående arbete	13			16 077	17 383
Finansiella anläggningstillgångar	14	416 860	395 881	32 398	31 187
Summa anläggningstillgångar		1 203 842	1 092 176	1 198 633	1 099 106
Omsättningstillgångar					
Förråd och exploateringsfastigheter	15	4 903	3 841	6 062	4 924
Fordringar	16	97 056	102 546	101 333	106 928
Kassa och bank	17	56 390	34 920	92 942	71 517
Summa omsättningstillgångar		158 349	141 308	200 336	183 369
SUMMA TILLGÅNGAR		1 362 191	1 233 484	1 398 970	1 282 475
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital,	18				
Årets resultat		-15 810	-29 492	-14 974	-30 507
Resultatutjämningsreserv		-112 429	-90 693	-112 429	-90 693
Övrigt eget kapital		-252 572	-244 817	-278 175	-269 234
Summa eget kapital		-380 811	-365 001	-405 579	-390 434
Avsättningar	19				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser		-6 008	-5 746	-6 008	-5 745
Avsättning för skatt				-3 898	-4 722
Summa avsättningar		-6 008	-5 746	-9 906	-10 467
Skulder					
Långfristiga skulder	20	-808 216	-714 858	-811 684	-722 208
Kortfristiga skulder	21	-167 156	-147 879	-171 801	-159 365
Summa skulder		-975 371	-862 737	-983 485	-881 573
SUMMA EGET KAPITAL, AVS. OCH SKULDER		-1 362 191	-1 233 484	-1 398 970	-1 282 475
Panter och ansvarsförbindelser					
1 Panter och därmed jämförliga säkerheter		<i>inga</i>	<i>inga</i>	<i>inga</i>	<i>inga</i>
2 Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna,	22	-199 515	-194 025	-199 515	-194 025
b) Övriga ansvarsförbindelser	23	6 538	6 894		

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalys (tkr)	Not	Kommunen		Koncernen	
		Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
		2023	2022	2023	2022
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		15 810	29 492	14 974	30 507
Justering för poster som ej ingår i kassaflödet	25	44 715	30 716	56 613	44 268
Ökning (-)/Minskning (+) av kortfristiga fordringar	16	5 490	-22 719	5 596	-28 995
Ökning (-)/Minskning (+) av förråd	15	-1 062	-2 108	-1 138	-2 512
Ökning (+)/Minskning (-) av kortfristiga skulder	21	19 277	10 425	12 435	7 128
Kassaflöde från den löpande verksamheten		84 229	45 805	88 480	50 397
INVESTERINGAR					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		-132	-826	-132	-826
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-124 049	-161 018	-147 998	-176 856
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		400	671	416	787
Ökning (-)/Minskning (+) av långfristiga fordringar		-20 979	-20 052	-1 211	-58
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-144 760	-181 225	-148 925	-176 953
FINANSIERING					
Nyupptagna lån		120 000	231 000	120 000	231 000
Amortering av långfristiga skulder		-38 000	-90 000	-38 131	-90 131
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		82 000	141 000	81 869	140 869
Periodens kassaflöde		21 469	5 580	21 424	14 313
Likvida medel vid periodens början		34 920	29 340	71 518	57 205
Likvida medel vid periodens slut		56 390	34 921	92 941	71 518

Redovisnings- och värderingsprinciper

Kommunen redovisar årsbokslut per den 2023-12-31.

Gagnefs kommun följer i huvudsak den kommunala redovisningslagen och normgivningen för kommunal redovisning så som denna definieras av Rådet för kommunal redovisnings (RKR:s) rekommendationer.

Undantag:

Dokumentation

Arbetet med att upprätta beskrivningar över bokföringssystemets organisation och uppbyggnad enligt KRL 3:11 har påbörjats men ej färdigställts.

Leasing personbilar

Personbilar som leasas redovisas som operationell leasing. Se redogörelse av hyres- och leasingavtal nedan.

Kortfristig del av långfristig skuld

Enligt RKR:s rekommendation R7 ska finansiella skulder som förfaller inom ett år klassificeras som kortfristig. Dock kan skulden klassificeras som långsiktig om ursprunglig löptid var längre än 12 månader, om kommunen har för avsikt att refinansiera skulden långsiktigt samt att en överenskommelse om refinansiering har träffats. Kommunen har bortsett från kravet att överenskommelse ska finnas, och har klassificerat skulden som långsiktig om avsikten är att under 2023 refinansiera skulden långsiktigt, samt att ursprunglig löptid var minst 12 månader

Kommunen redogör i not 20 för hur stor del av den långfristiga skulden som enligt RKR R7 borde ha klassificerats som kortfristig.

Förtydliganden:

Intäkter

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att betalningar kommer att komma kommunen till godo och att intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Skatte- och utjämningsintäkter

Beloppen för skatte- och utjämningsintäkter har baserats på SKR:s senaste skatteprognos SKR 23:56 publicerat i december 2023.

Beloppen för fastighetsavgift har baserats på SKR:s cirkulär 23:60.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp som vi räknar med kommer att bli betalda. För Gagnefs Kommun gäller att kundfordringar med förfallodag äldre än 3 månader och där inkassokrav avsänts, bokförs som osäkra.

Tillgångar och skulder

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde om inget annat har angetts.

Semesterlöneskuld

De anställdas fordran på kommunen i form av sparad semester och okompenserad övertid, har redovisats som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Lånekostnader

Lånekostnader belastar den period de hänför sig till och inräknas inte i tillgångarnas anskaffningsvärden.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde. Fram till 2009 har anskaffningsvärde reducerats med eventuella investeringsbidrag. Från 2014 bokförs investeringsbidrag som en långfristig skuld i balansräkningen och avskrivs efter samma regler som tillgången bidraget avser. Gränsen för att investeringen ska kunna upptas som anläggningstillgång är satt till 1 prisbasbelopp och en nyttjandeperiod på minst 3 år gäller för att klassificeras som anläggningstillgång.

Kommunstyrelsen fastställde riktlinjer för komponentavskrivningar i kommunen den 2016-10-18. Komponentavskrivningar innebär att en fastighet delas upp i ett antal komponenter som har olika avskrivningstider. En avskrivningskomponent är en komponent eller en grupp komponenter i en fastighet som har liknande nyttjandeperiod och som kommer bytas ut samtidigt har en enhetlig avskrivningstid. En avskrivningskomponent som är uttjänt byts ut och nyanskaffningen ses som en ny komponent med en ny avskrivningstid. Avskrivning påbörjas när tillgången tas i bruk. I och med komponentredovisning så har Gagnefs kommun avskrivningstider mellan 3-70år. Linjär avskrivning tillämpas för alla anläggningstillgångar med grund från komponents livslängd.

Pensioner

Pensioner intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse i enlighet med kommunal redovisningslag. Kommunens pensionsförpliktelser är beräknade enligt RIPS. Den redovisade skulden bygger på den senaste gjorda pensionskuldsberäkningen från december 2023. Kommunen redogör i not 22 ansvarsförbindelsens fördelning. Pensionsförpliktelse till anställd enligt visstidsförordnande finns ej men 4 förpliktelser finns till förtroendevalda enligt pensionsreglemente.

Redovisning av hyres- och leasingavtal

Enligt RKR:s rekommendation R5 ska leasingavtal där de ekonomiska fördelar och risker som förknippas med ägandet av objektet överförs till kommunen redovisas som finansiell leasing. Undantag kan göras för leasingavtal med en löptid om högst tre år om avtalets värde är obetydligt.

Kommunen använder leasingavtal i mycket begränsat omfattning. Personbilar leasas då detta är ekonomiskt fördelaktigt. Leasingavtalen för personbilar redovisas som operationella. En genomlysning av de ekonomiska effekterna av att redovisa dem som finansiella visar att skillnaderna för kommunens resultat- och balansräkning är små medan en redovisning av avtalen som finansiella skulle medföra ett betydande merarbete.

Resultatutjämningsreserv (RUR)

Reservering till RUR får göras med högst ett belopp som motsvarar den del av årets resultat som överstiger 2% av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller den del av årets resultat som överstiger 1% av summan av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning under förutsättning att kommunen har en positiv soliditet inkl. pensionsåtaganden.

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not. Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och som uppgår till väsentliga belopp.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen omfattar Gagnefs kommun och bolag där ägarandelen, direkt eller indirekt, uppgår till minst 20 procent. Koncernföretag vars verksamhet är av obetydlig omfattning eller verksamhet som bedrivs inom ramen för kommunalförbunden (Räddningstjänst Dala Mitt, Dala Energi AB och Visit Dalarna, Dalarnas kommunförbund) har undantagits.

Den sammanställda redovisningen har upprättats med proportionell konsolidering. Konsolideringen innebär att kommunens och bolagens räkenskaper sammanförs efter eliminering av alla koncerninterna mellanhavanden och att endast de ägda andelarna av räkenskapsposterna har tagits med.

Under året har ingen förändring skett i kommunkoncernens sammansättning.

Sammanställd redovisning för kommunkoncernen presenteras tillsammans med kommunens redovisning av resultat- och balansräkning, noter samt kassaflödesanalys.

Not 2 Verksamhetens intäkter

Försäljningsintäkter
Taxor och avgifter
Hyror och arrenden
Bidrag och kostnadsersättningar från staten
Offentliga bidrag (investeringar)
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster
Intäkter från exploateringsverksamhet och tomträtter
Realisationsvinster på materiella och immateriella anläggningstillgångar
Övriga verksamhetsintäkter

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
7 262	6 428	7 582	6 752
23 967	22 149	42 401	43 223
16 749	15 037	33 975	32 261
52 225	52 065	52 225	52 065
362	137	362	137
11 536	9 843	30 830	30 412
265	781	265	781
306	539	306	539
625	538	5 470	1 328
113 296	107 516	173 416	167 498

Not 3 Verksamhetens kostnader

Personalkostnader exklusive pensionskostnader
Pensionskostnader
Lämnade bidrag
Köp av huvudverksamhet
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskostnader
Inköp av material och varor
Inköp av tjänster
Realisationsförluster och utrangeringar
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter
Bolagsskatt
Uppskjuten skatt
Övriga kostnader

2023	2022	2023	2022
-520 958	-482 192	-536 180	-496 744
-52 347	-38 371	-53 513	-39 188
-23 929	-23 065	-23 929	-23 065
-108 066	-101 478	-108 066	-101 478
-22 598	-19 985	-8 149	-10 361
-38 507	-40 668	-66 251	-66 378
-31 490	-30 462	-35 168	-34 862
-58	-3 883	-58	-3 883
-87	-475	-87	-475
		-7	-18
		824	469
-32 214	-31 504	-44 002	-41 124
-830 253	-772 084	-874 584	-817 108

Not 4 Av- och nedskrivningar

Avskrivning immateriella tillgångar
Avskrivning byggnader och anläggningar
Avskrivning maskiner och inventarier

2023	2022	2023	2022
-495	-590	-519	-614
-24 671	-19 395	-32 898	-27 329
-7 490	-7 340	-10 188	-9 991
-32 656	-27 326	-43 604	-37 933

Not 5 Skatteintäkter

Preliminär kommunalskatt
Preliminär slutavräkning innevarande år
Slutavräkningsdifferens föregående år

2023	2022	2023	2022
533 517	505 184	533 517	505 184
10 982	15 602	10 982	15 602
5	1	5	1
544 504	520 787	544 504	520 787

Not 6 Generella statsbidrag och utjämningsystem

Inkomstutjämning
Kostnadsutjämning
Regleringsbidrag/avgift
Kommunal fastighetsavgift
Bidrag/avgift för LSS-utjämning
Övriga generella bidrag från staten

2023	2022	2023	2022
147 038	137 679	147 038	137 679
7 884	-1 753	7 884	-1 753
24 496	28 976	24 496	28 976
34 012	32 584	34 012	32 584
1 458	470	1 458	470
1 870	2 912	1 870	2 912
216 757	200 868	216 757	200 868

Not 7 Finansiella intäkter

Utdelningar på aktier och andelar
Ränteutgifter
Övriga finansiella intäkter

2023	2022	2023	2022
1 750	1 637	1 752	1 639
10 854	3 812	5 328	559
6 739		6 739	
19 343	5 450	13 819	2 199

Not 8 Finansiella kostnader

Räntekostnader
Övriga finansiella kostnader

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
-15 178	-5 523	-15 329	-5 600
-4	-198	-4	-204
-15 182	-5 721	-15 334	-5 804

Not 9 Immateriella tillgångar

Ingående anskaffningsvärde
Inköp

Utgående anskaffningsvärde

Ingående ack. avskrivningar
Årets avskrivningar

Utgående ack. avskrivningar**Utgående redovisat värde**

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod

2023	2022	2023	2022
11 934	11 108	12 053	11 227
132	826	132	826
12 066	11 934	12 185	12 053
-10 785	-10 197	-10 833	-10 220
-493	-588	-517	-612
-11 278	-10 785	-11 350	-10 833
788	1 149	836	1 221

5 År

5 År

Not 10 Mark, byggnader och**tekniska anläggningar**

Ingående anskaffningsvärde
Inköp

Försäljningar

Utrangeringar

Överföringar

Utgående anskaffningsvärde

Ingående ack. avskrivningar

Försäljningar

Utrangeringar

Årets avskrivningar

Utgående ack. avskrivningar

Ingående ack. nedskrivningar

Årets nedskrivningar /återföringar

Utgående ack. nedskrivningar**Utgående redovisat värde**

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod

2023	2022	2023	2022
1 031 816	883 723	1 476 792	1 317 184
109 299	154 027	118 142	158 090
		-9 327	-350
-58	-5 934	-232	-6 188
-750		13 874	8 054
1 140 307	1 031 816	1 599 248	1 476 790
-364 768	-347 329	-472 992	-447 714
		3 933	
	1 975	30	2 020
-24 691	-19 414	-33 038	-27 468
-389 458	-364 768	-502 066	-473 162
-969	-969	-6 965	-7 086
		120	120
-969	-969	-6 845	-6 966
749 880	666 080	1 090 336	996 663

37 År

40 År

Not 11 Maskiner och inventarier

Ingående anskaffningsvärde

Inköp

Försäljningar

Utrangeringar

Överföringar

Utgående anskaffningsvärde

Ingående ack. avskrivningar

Försäljningar

Utrangeringar

Överföringar

Årets avskrivningar

Utgående ack. avskrivningar**Utgående redovisat värde**

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod

2023	2022	2023	2022
174 662	193 765	224 791	243 404
14 618	6 831	15 058	7 027
-356	-1 612	-458	-1 612
-7 850	-24 322	-7 927	-24 795
		1 347	768
181 073	174 662	232 812	224 791
-147 519	-166 106	-174 062	-190 472
326	1 603	425	1 603
7 850	24 308	7 927	24 308
			473
-7 472	-7 323	-10 170	-9 974
-146 815	-147 519	-175 881	-174 062
34 258	27 143	56 931	50 729

9 År

9 År

Not 12 Övriga materiella anläggningstillgångar (Konst)

Ingående anskaffningsvärde

Inköp

Utgående anskaffningsvärde**Utgående redovisat värde**

Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
1 923	1 763	1 923	1 763
133	160	133	160
2 056	1 923	2 056	1 923
2 056	1 923	2 056	1 923

Ej aktuellt då konst inte skrivs av

Not 13 Pågående

Ingående anskaffningsvärde

Under året nedlagda kostnader

Under året genomförda omfördelningar

Utgående redovisat värde

2023	2022	2023	2022
		17 383	14 625
		14 666	11 580
		-15 971	-8 822
		16 077	17 383

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar**Aktier och andelar kommunkoncernföretag mm**

Aktier Dala Energi AB

Aktier Dala Vatten och Avfall AB

Aktier Gagnefsbostäder AB

Aktier Gagnefs Teknik AB

Insatskapital Kommuninvest ekonomisk förening

Insatskapital Räddningstjänst Dala-Mitt

Övriga insatser och aktieinnehav

Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag mm**Långfristig utlåning**

Gagnefsbostäder AB

Gagnefs Teknik AB

Övriga långfristiga fordringar

Summa långfristig utlåning**Summa finansiella anläggningstillgångar**

2023	2022	2023	2022
16 764	16 764	16 764	16 764
1 000	1 000		
16 000	16 000		
4 000	4 000		
12 029	11 122	12 029	11 122
472	472	472	472
101	101	146	146
50 366	49 459	29 411	28 504
184 000	184 000		
180 500	160 696		
1 994	1 726	2 987	2 683
366 494	346 422	2 987	2 683
416 860	395 881	32 398	31 187

1) Andelskapitalet i Kommuninvest ekonomiska förening avser inbetalt andelskapital. År 2011–2015 har Kommuninvest beslutat om insatsemissioner på totalt 4 787 322 kronor för Gagnefs kommun. Enligt RKR ska insatsemissionen inte bokföras utan betraktas som ett övervärde. 2016-10-18 har Kommunstyrelsen beslutat om uppskrivning, Ks § 158, av bokfört värde då återbäringsmedel från Kommuninvest har ett tillförlitligt och bestående värde som väsentligt överstiger bokfört värde. Kommunens totala kapital i Kommuninvest uppgick 2023-12-31 till 12 028 800 kr.

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter

Tekniska förvaltningens förråd

Tomter för försäljning

Summa förråd, lager och exploateringsfastigheter

2023	2022	2023	2022
1 658	1 260	2 817	2 342
3 245	2 581	3 245	2 581
4 903	3 841	6 062	4 924

Not 16 Fordringar

Kundfordringar

Kommunalskattfordringar

Övriga kortfristiga fordringar

Upplupna generella statsbidrag

Upplupna riktade statsbidrag och kostnadsättningar

Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Summa fordringar

2023	2022	2023	2022
3 828	2 263	2 775	3 835
7 999	8 134	8 296	7 910
43	39	3 293	1 222
	1 543		1 543
1 403	1 274	1 403	1 274
83 783	89 294	85 566	91 145
97 056	102 546	101 333	106 928

Not 17 Kassa och bank

Kassa

Bank

Summa kassa och bank

2023	2022	2023	2022
43	55	36 595	36 358
56 347	34 866	56 347	35 159
56 390	34 920	92 942	71 517

Not 18 Eget kapital

Ingående eget kapital
 Reservutjämningsreserv RUR
 Årets resultat

Utgående eget kapital

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
-252 572	-244 817	-278 175	-269 234
-112 429	-90 693	-112 429	-90 693
-15 810	-29 492	-14 974	-30 507
-380 811	-365 001	-405 579	-390 434

Not 19 Avsättning till pensioner

Ingående avsättning till pensioner inkl. löneskatt
 Nyintjänad pension
 Årets utbetalningar
 Ränte- och basbeloppsuppräkring
 Övrig post
 Förändring löneskatt

Summa avsatt till pensioner inkl. löneskatt

2023	2022	2023	2022
-5 746	-5 530	-5 746	-5 530
5	-21	5	-21
126	119	126	119
-444	-109	-444	-109
102	-162	102	-162
-51	-42	-51	-42
-6 008	-5 746	-6 008	-5 745

Avsättning specifikation, belopp i tkr

Ålderspension
 Efterlevandepension
 Löneskatt
 Förtroendevalda, OPF-KL
 Löneskatt
 Särskild avtalspension, ÖK-SAP
 Löneskatt

Summa avsättning

2023	2022	2023	2022
-646	-648	-646	-648
-252	-246	-252	-246
-218	-217	-218	-217
-1 007	-826	-1 007	-826
-244	-200	-244	-200
-2 931	-2 904	-2 931	-2 904
-711	-705	-711	-705
-6 008	-5 746	-6 008	-5 746

Överskottsfond KPA
 Överskottsfond Skandia

Summa överskottsfond

	1 024		1 024
575	5 642	575	5 642
575	6 666	575	6 666

Avsättning uppskjuten skatt, belopp i tkr

Ingående avsättning
 Årets avsättning/förändring

Summa avsättning uppskjuten skatt

		-4 722	-5 191
		824	469
		-3 898	-4 722

Not 20 Långfristiga skulder

Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut
 Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag

Summa långfristiga skulder**Förutbetalda intäkter som regleras över flera år**

Anläggnings-/anslutningsavgifter återstående antal år (vägt snitt)
 Offentliga investeringsbidrag återstående antal år (vägt snitt)

Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning

Genomsnittlig ränta %
 Genomsnittlig ränta % exklusive derivat
 Genomsnittlig kapitalbindningstid, år

Kapitalförfall andel av lån

0–1 år

1–3 år

3–5 år

5–10 år

Över 10 år

Genomsnittlig räntebindingstid inkl. derivat

Genomsnittlig räntebindingstid exkl. derivat

2023	2022	2023	2022
-793 000	-711 000	-796 469	-718 350
-15 216	-3 858	-15 216	-3 858
-808 216	-714 858	-811 684	-722 208
0 år	0 år		
28 år	18 år		
1,67 %	0,85 %		
1,67 %	0,85 %		
3,03 %	3,12 år		
18,4 %	19,4 %		
31,4 %	33,8 %		
29,4 %	21,8 %		
20,8 %	25,0 %		
0 %	0 %		
3,01 år	3,10 år		
3,01 år	3,10 år		

Kortfristig del av långfristiga skulder som kommunen har för avsikt att refinansiera långsiktigt inom tolv månader räknat från balansdagen och som enligt RKR R7 borde klassificeras som kortfristig skuld: 96 000 tkr

Not 21 Kortfristiga skulder

Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder
Leverantörsskulder
Moms och punktskatter
Personalens skatter, avgifter och avdrag
Upplupna personalkostnader (exkl. pensioner)
Upplupna pensionskostnader
Övriga kortfristiga skulder
Förutbetalda generella statsbidrag
Förutbetalda riktade statsbidrag och kostnadsersättningar
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter
Skatteskulder
Summa kortfristiga skulder

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
-35 172	-22 319	-4 486	-7 865
-31 882	-28 670	-40 304	-30 523
		-17	-48
-17 139	-16 519	-17 146	-16 525
-33 795	-28 063	-33 795	-28 063
-20 929	-24 264	-20 929	-24 264
-1 842	-3 653	-3 072	-4 469
-783	-1 168	-783	-1 168
-4 291		-4 291	
-21 322	-23 224	-46 884	-46 367
		-94	-73
-167 156	-147 879	-171 801	-159 365

Not 22 Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna**Ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998**

Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt
Årets utbetalningar
Ränte- och basbeloppsuppräkring
Övrig post
Förändring av löneskatt

2023	2022	2023	2022
-194 025	-198 891	-194 025	-198 891
10 518	9 739	10 518	9 739
-12 679	-4 614	-12 679	-4 614
-2 257	-1 209	-2 257	-1 209
-1 072	950	-1 072	950
-199 515	-194 025	-199 515	-194 025

Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt**Utgående pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna**

2023	2022	2023	2022
-199 515	-194 025	-199 515	-194 025

Ansvarsförbindelse (specifikation)

Intjänad pensionsrätt, IPR97
Utgående pension till efterlevande, EP
Ålderspension enl. PA-KL eller äldre avtal före 1998, ÅP
Livränta enl. PA-KL eller äldre avtal före 1998, LR
Summa pensioner
Löneskatt 24,26%

2023	2022	2023	2022
-133 892	-130 146	-133 892	-130 146
-3 462	-3 442	-3 462	-3 442
-18 406	-17 873	-18 406	-17 873
-4 803	-4 683	-4 803	-4 683
-160 562	-156 144	-160 562	-156 144
-38 952	-37 881	-38 952	-37 881
-199 515	-194 025	-199 515	-194 025

Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl. löneskatt

Aktualiseringsgrad / Utredningsgrad

2023	2022	2023	2022
99 %	99 %	99 %	99 %

Pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring

Förpliktelser intjänade före 1998, ansvarsförbindelser
Förpliktelser intjänade från 1998, pensionsavsättning

2023	2022	2023	2022
-14 537	-14 023	-14 537	-14 023
-33 745	-22 973	-33 745	-22 973
-48 282	-36 996	-48 282	-36 996

Utgående pensionsförpliktelser som tryggats i pensionsförsäkring**Not 23 Övriga ansvarsförbind.**

<i>Borgen mot kommunens företag</i>
Dala Vatten och Avfall AB

2023	2022	2023	2022
6 538	6 894		
6 538	6 894		

Not 24 Kostnader för räkenskapsrevision

Kostnader för räkenskapsrevision
Sakkunnigt biträde
Förtroendevalda revisorer
Auktoriserade revisorer (bolagsrevision)
Total kostnad för räkenskapsrevision
Kostnad för övrig revision
Sakkunnigt biträde
Förtroendevalda revisorer
Total kostnad för övrig revision
Total kostnad för revision

2023	2022	2023	2022
-84	-120	-84	-120
-73	-58	-73	-58
		-187	-98
-157	-178	-344	-276
-315	-418	-327	-429
-365	-290	-365	-290
-680	-708	-692	-719
-837	-886	-1 036	-995

Not 25 Justering för poster som ej ingår i kassaflödet

Justering för av- och nedskrivningar
Justering för gjorda avsättningar
Justering årets upplösta investeringsbidrag
Reavinst (-) / förlust (+) vid försäljning
Utrangeringar
Omföring från anläggningstillgång till omsättningstillgång
Nya investeringsbidrag
Övriga poster

Kommunen		Koncernen	
2023	2022	2023	2022
32 656	27 326	43 604	37 933
263	215	-561	-253
-362	-137	-404	-180
-306	-539	-306	-539
58	3 883	58	4 092
750		750	
11 720		11 720	-71
-64	-32	1 751	3 286
44 715	30 716	56 613	44 268

Borgensåtagande mot Kommuninvest

Gagnefs kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Gagnefs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907 380 712 kr och totala tillgångar till 562 022 704 021 kr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 834 841 913 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 851 270 290 kr.

Not 26 Koncerninterna förhållanden		2023	Ägartillskott		Koncernbidrag		Utdelning	
Enhet	(tkr)	Ägd andel	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna	Givna	Mottagna
Kommunen			-	-	-	-	-	-
Gagnefsbostäder AB		100%	-	-	-	-	-	-
Gagnefs Teknik AB		100%	-	-	-	-	-	-
Dala Vatten & Avfall AB		25%	-	-	-	-	-	-

2023		Försäljning		Lån		Räntor och låneavgifter		
Enhet	(tkr)	Ägd andel	Intäkt	Kostnad	Givna	Mottagna	Intäkt	Kostnad
Kommunen			7 482	7 259	364 500	-	7 136	-
Gagnefsbostäder AB		100%	3 624	9 264	-	184 000	-	3 802
Gagnefs Teknik AB		100%	5 869	5 492	-	180 500	-	3 334
Dala Vatten & Avfall AB		25%	5 040	-	-	-	-	-

Kontroll:			22 015	22 015	364 500	364 500	7 136	7 136
-----------	--	--	--------	--------	---------	---------	-------	-------

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning per nämnd och projekt.

Investeringsredovisning, kommunen (tkr)	Totalutgift			Varav: årets investeringar		
	Total budget	Ack. utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
Färdigställda investeringar						
Kommunstyrelsen	326 150	323 472	2 678	73 588	79 158	-5 570
Reservkraft kommunhuset	50	11	39	50	11	39
Säkerhetslösningar	500	245	255	500	245	255
Planerat underhåll	5 000	3 120	1 881	5 000	3 120	1 881
Djurmo skola ombygg	25 000	24 777	223	150	11	139
Energibesparing	6 000	- 3 892	9 892	2 039	7 780	-5 741
Ombyggnation ventilation	1 500	650	850	1 316	466	850
Nytt demensboende Mockfjärd	193 000	200 501	- 7 501	41 701	49 203	-7 502
Utredning om skollokaler	61 000	61 642	- 642	12 946	13 588	-642
Pedagogiska utemiljöer	2 500	2 915	- 415	264	709	-445
Pedagogisk utemiljö och trafiklösning, Djurmo skola	3 500	3 489	11	122	110	12
Projektering fastigheter	2 000	902	1 098	1 098	-	1 098
Fordon (gräsklippare, bil)	900	964	- 64	702	766	-64
Städmaskiner	300	176	124	300	176	124
Redskapsbärare	3 500	3 057	443	3 500	3 057	443
Robotgräsklippare Högsveden	100	81	19	100	81	19
Inköp Högsvedens förskola	-	5 939	- 5 939	-	5 939	-5 939
Investering gator, ospecificerat	3 200	271	2 929	3 200	271	2 929
Bryggor, återkommande behov	100	21	79	100	21	79
Stortäppa handelsområde	17 500	18 426	- 926	-	6 573	6 573
Ombyggnation vägbelysning	500	178	322	500	178	322
Barn- och utbildningsnämnden	4 720	3 070	1 650	4 720	3 070	1 650
IT förskolan	500	-	500	500	-	500
Elevdatorer	2 000	1 660	340	2 000	1 660	340
Möbler och inventarier	1 300	1 003	297	1 300	1 003	297
Kök Högsveden	420	407	13	420	407	13
Verksamhetsanpassningar	500	-	500	500	-	500
Socialnämnden	1 000	243	757	1 000	243	757
Inventarier	500	121	379	500	121	379
Digitalisering	500	122	378	500	122	378
Kultur och fritidsnämnden	400	158	242	400	158	242
Konstnärlig gestaltning/inköp konst och underhåll	75	56	19	75	56	19
Inventarier ny fritidsgård	250	-	250	250	-	250
Nytt biblioteksdatasystem	75	102	- 27	75	102	-27
S:a färdigställda investeringar	332 270	326 944	5 326	79 708	82 630	-2 922

Investeringsredovisning, kommunen (tkr)	Totalutgift			Varav: årets investeringar		
Pågående investeringar	Total budget	Ack. utfall	Kvarstår	Budget	Utfall	Avvikelse
Kommunstyrelsen	530 950	44 499	486 451	520 058	38 300	481 758
Pumpar	150	-	150	150	-	150
Reservkraft i storköken	200	-	200	200	-	200
Elverk, mobilt, 150-200 kVA	1 300	-	1 300	1 300	-	1 300
Infrastrukturåtgärder	900	710	190	900	710	190
Trådlösa nät	400	229	171	400	229	171
Ny förskola Dala-Floda	42 000	7 626	34 374	40 298	5 924	34 374
Fiber i kommunens lägenheter	500	-	500	500	-	500
Kommunhus arbetsmiljöåtgärder	22 000	154	21 846	22 000	154	21 846
Ombyggnationer/verksamhetsanpassningar	7 000	2 383	4 617	7 000	2 383	4 617
Byggentre Djuråsskolan	320 000	17 561	302 439	320 000	17 561	302 439
Byggentre Bäsna skola/fsk	99 000	2 540	96 460	99 000	2 540	96 460
Byggentre Kyrkskolan	1 000	494	506	1 000	494	506
Projektering infrastruktur	1 000	-	1 000	1 000	-	1 000
Dagvatten Björbo	17 000	6 195	10 805	12 133	3 358	8 775
Ombyggnation mätning av energibelysning, lagkrav	3 500	1 463	2 037	1 177	139	1 038
Trafiksituationen bakom Coop Djurås	5 000	1 465	3 535	3 000	1 127	1 873
LED-konvertering, gatubelysning	2 000	465	1 535	2 000	465	1 535
Upprustning allmänna lekplatser	5 000	2 465	2 535	5 000	2 465	2 535
Inköp exploateringsmark	3 000	750	2 250	3 000	750	2 250
Barn- och utbildningsnämnden	1 050	730	320	1 050	730	320
Utrustning storkök	1 050	730	320	1 050	730	320
Socialnämnden	3 378	2 658	720	3 378	2 658	720
Inventarier Högsveden	3 378	2 658	720	3 378	2 658	720
Kultur och fritidsnämnden	300	8	292	292	-	292
Skyltning och upprustning av leder	100	8	92	92	-	92
Kodlåssystem idrottshallar	200	-	200	200	-	200
S:a pågående investeringar	535 678	47 895	487 783	524 778	41 688	483 090
S:a investeringar	867 948	374 839	493 109	604 486	124 317	480 169

Kommentar: Årets investeringsverksamhet visar ett överskott på 480,2 mnkr, där 179,7 mnkr av dessa föreslås att ombudgeteras till nästkommande år. De investeringsmedel som föreslås ombudgeteras till 2024 avser endast pågående projekt och i den storlek som beräknas arbetas upp under 2024. För projekt som kommer pågå lägre än 2024 så kommer dessa hanteras i den vanliga budgetprocessen i stället för att rulla medel till 2024 som inte kommer användas. Att den totala summan som föreslås ombudgeteras till 2024 för kommunstyrelsen är så stor har sin förklaring i de stora pågående projekten som Djuråsskolan, Bäsna skolan/fsk, ny förskola i Dala- Floda samt dagvattenanläggning i Björbo.

Kommunstyrelsen - För IT-avdelningen har fokuset under året varit IT-säkerhetsåtgärder, både vad gäller den dagliga driften och investeringarna. En stor del av dessa var reinvestering av vår infrastruktur där fiberanslutningar ersatte gammal uppkopplingsteknik, utbyte av switchar och accesspunkter. Även äldre hårdvara som till exempel multifunktionsmaskiner och

stationära arbetsdatorer byttes ut av säkerhetsskäl. Förbindelsen till vår serverpark uppgraderades och fick samtidigt en ny layout. En del av de planerade åtgärderna inom IT-säkerhetsområdet (loggning, system för loggar) genomfördes ej, då osäkerhet kring anpassning till våra förutsättningar finns.

Inom den tekniska verksamheten har det nya demensboendet i Mockfjärd färdigställts och tagits i bruk i början av sommaren. Projektet drog över budget med 7,5 mkr vilket till största delen kan förklaras av kostnadsökningar kopplade till pandemi och kriget i Ukraina. Projektet sökte och fick statligt stöd från Boverket på strax över 11 mkr vilka inte har räknats med i budget. Avvikelsen för projektet energibesparing beror på att hela ombyggnationen/renoveringen av panncentralen vid Syrholms skola konterats på detta projekt i stället för att fördelas mellan ombyggnationer, planerat underhåll och ny förskola Dala-Floda. Nybyggnationen av Dala-Floda förskolan har påbörjats under hösten och väntas vara färdigställt vid årsskiftet 2024/2025.

Ny-, om- och tillbyggnationen av Djuråsskolan har påbörjats under hösten och beräknas vara klart hösten 2027. Etapp 1 består av ny låg- och mellanstadiebyggnad. Nybyggnation av Bäsna skola och förskola har projekterats klart och byggstart väntas ske i mars 2024 och vara färdigställt dec 2025. Innan projektstart ska tillfälliga lokaler etableras för respektive verksamhet. Vid Kyrkskolan har mindre arbeten kopplat till arbetsmiljön utförts i form av ny solavskärmning samt viss anpassning av ventilationen. Renovering av kommunhuset handlades upp under året och arbeten kommer pågå under 2024–2025. Åtgärder som kommer utföras är bland annat omdränering, ny ventilation, ombyggnationer för förbättrat inomhusklimat och -miljö mm. I december köpte kommunen Högsvedens förskola samt en tillhörande undercentral av Gagnefsbostäder.

Samhällsbyggnadsavdelningen har under året påbörjat byggande av översvämningsskydd och dagvattenanläggning i Björbo. Trafiksituationen vid Coop i Djurås har också påbörjats. Båda projekten beräknas vara klara till sommaren 2024. Mätning av energin för vägbelysningen har slutförts och numera är lagkravet om mätning uppfyllt. Ledkonvertering av område 2, Gagnefs kyrkby och byarna runt om fram till söder om E16 i Djurås är i stort sett klart. All belysning beräknas vara konverterad under 2024. I Djurås har en lekplats så gott som färdigställts, en lekplats i

Mockfjärd har påbörjats och kommer att stå klar under 2024. Två fastigheter har köpts in under året, en fastighet i Djurås inom ett för industriändamål detaljplanerat område och en skogsfastighet i Djurmo i närhet till Djurmoskolan.

Barn- och utbildningsnämnden - Investeringar av elevdatorer, symaskiner och ljuddämpande verksamhetsanpassningar har skett inom grundskola. Grundskolan har även investerat i möbler och inventarier till klassrum och uppehållsrum. Förskolan har investerat i möbler, elcyklar och ljuddämpande verksamhetsanpassningar. Kommunen har investerat i ugnar till Mockfjärdsskolan och värmevagnar till Högsvedens vård- och omsorgsboende.

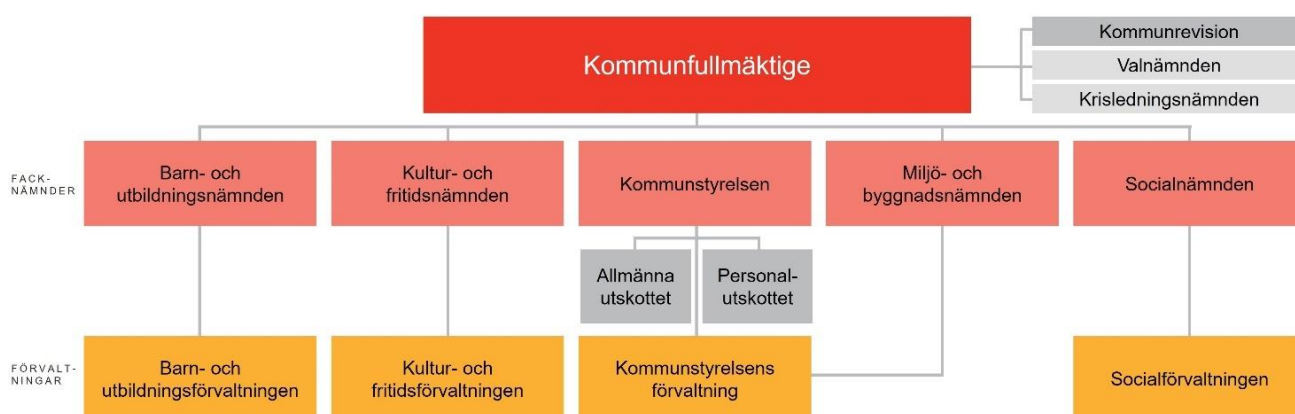
Socialnämnden - Har investerat i inventarier till Högsvedens vård- och omsorgsboende som öppnade i maj samt till Björbos och Älvuddens särskilda boenden i form av torkskåp och diskmaskiner. Investering har även skett i form av licenser för medborgartjänst för ekonomiskt bistånd.

Kultur- och fritidsnämnden - Konstinköp till Högsvedens vård- och omsorgsboende och Mockfjärdsskolan samt nytt bibliotekssystem för de obemannade skolbiblioteken i Bäsna, Kyrkbyn och Djurmo.

Driftsredovisning

Driftsredovisning 2023		(tkr)							
Inklusive interna poster		Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Budget	Avvikelse
Styrelse/nämnd	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2023	
Kommunstyrelsen	81 673	81 445	-210 151	-194 707	-128 478	-113 262	-126 468	-2 010	
Barn- och utbildningsnämnden	72 898	69 642	-392 849	-366 324	-319 951	-296 682	-312 532	-7 419	
Socialnämnden	48 478	49 253	-320 566	-299 044	-272 087	-249 791	-259 002	-13 085	
Kultur- och fritidsnämnden	581	592	-18 896	-18 005	-18 315	-17 413	-19 497	1 182	
Miljö- och byggnadsnämnden	0	0	-432	-159	-432	-159	-281	-151	
Kommunfullmäktige	0	314	-2 501	-3 101	-2 501	-2 787	-2 220	-281	
Totalt kommunen	203 631	201 246	-945 394	-881 341	-741 763	-680 094	-720 000	-21 763	
Finansförvaltningen	793 792	734 309	-36 219	-24 723	757 572	709 586	734 864	22 709	
Totalt kommunen inkl. finansförvaltningen	997 423	935 555	-981 613	-906 064	15 810	29 492	14 864	946	
Justeras: Poster som ej är hänförliga till Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	-884 126	-828 039	151 360	133 980	-732 767	-694 059	-706 993	-25 773	
Verksamhetens intäkter och Verksamhetens kostnader enligt resultaträkningen	113 296	107 516	-830 253	-772 084	-716 957	-664 567	-692 129	-24 828	

Kommunens verksamheter

Kommunstyrelsen

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	77 567	81 673	4 106	78 215
Kostnader (inkl. interna poster)	-168 959	-174 536	-5 577	-160 907
Kapitalkostnader	-35 076	-35 615	-539	-27 126
Nettokostnader	-126 468	-128 478	-2 010	-109 819

Verksamhet (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Kommunledningen	-12 260	-14 743	-2 483	-14 947
Räddningstjänsten	-12 711	-12 988	-277	-11 810
Kollektivtrafik	-7 648	-8 062	-414	-7 696
Turismverksamhet	-638	-1 271	-634	-1 917
Ekonomiavdelningen	-8 801	-9 543	-742	-9 209
Personalavdelningen	-9 696	-9 057	640	-7 945
IT-avdelningen	-14 493	-14 412	81	-14 282
Summa	-66 247	-70 076	-3 829	-67 807
Ledning och administration				
Administration Stab	-3 363	-3 751	-388	-3 558
Nämndadministration	-6 965	-6 976	-11	-6 588
Beredskaps- o säkerhetssamordnare	-617	-806	-189	-519
Ungdoms- och BRÅ-samordnare	-788	-699	89	-687
Näringsliv	-1 097	-1 050	47	-989
Summa Ledning och administration	-12 830	-13 282	-452	-12 342
Teknisk verksamhet				
Fastighetsavdelning Stab	-1 987	-1 880	107	-2 194
Vaktmästeri	-16 926	-16 438	488	-14 769
Lokalvård	-2 124	-2 167	-43	-797
Fastigheter	-4 323	-2 655	1 668	2 581
Summa Teknisk verksamhet	-25 361	-23 140	2 221	-15 180
Samhällsbyggnad				
Administration Stab	-1 727	-1 688	39	-1 527
Planverksamhet	-3 577	-3 524	53	-1 486
Exploatering	-803	-1 181	-378	-2 396
Karta/GIS	-793	-997	-203	-749
Gatuavdelningen	-10 389	-10 055	334	-8 331
Bygg	-922	-1 239	-317	
Miljö och livsmedel	-3 819	-3 297	523	
Summa Samhällsbyggnad	-22 030	-21 979	51	-14 490
Summa Kommunstyrelsen	-126 468	-128 478	-2 011	-109 819

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Nettoinvesteringar	-593 646	-117 571	476 075	-161 165

Kommunledningen redovisar ett resultat per den sista december 2023 som är sämre än budget. Avvikelsen förklaras av högre kostnader för årets lönerrevision, överenskommelse om upphörande av anställning av kommunchef och högre kostnader för den politiska verksamheten då ett nytt reglemente för arvodesersättningar tagits i bruk.

Räddningstjänstens negativa avvikelse mot budget beror bland annat på ökade kostnader för oförutsedda händelser under året.

Kollektivtrafikens resultat visar en negativ avvikelse mot budget vilket härleds till ökade transportörskostnader vilket speglar den allmänna prisökningen på grund av inflationen.

Inför 2023 tecknades ett nytt avtal med Visit Dalarna. Avtalet ger en sänkning av grundavtalet för Turismverksamheten, men en omställningskostnad för att trappa ner intäktsbortfallet för Visit Dalarna belastar dock utfallet under 2023 vilket förklarar avvikelse mot budget.

Ekonomiavdelningens negativa resultat förklaras av högre kapitalkostnader i och med aktiveringen av Högsvedens vård- och omsorgsboende som togs i drift under våren 2023.

Personalavdelningen redovisar ett positivt resultat mot budget och detta beror framför allt på att projektledaren för Heltidsresan slutade i början av sommaren. Även lägre nyttjade av vissa friskvårdsaktiveter bidrar till avvikelsen.

IT-avdelningen håller budget.

Administration Stabs negativa avvikelse mot budget förklaras delvis av ökade konsultkostnader för ett utredningsärende samt ökade kostnader för administrativa system.

Nämndsadministrationen håller budget.

Beredskaps- och säkerhetssamordnaren redovisar ett resultat med negativ avvikelse mot budget. Här har ett aktivt val gjorts för översyn och upprustning av kommunens beredskap för att möta en osäker och förändrad omvärld. Bland annat har bärbara kommunikationsradio-apparater (RAKEL) och riktade beredskaps- och säkerhetsutbildningar köpts in.

Ungdoms- och BRÅ-samordnaren redovisar ett något bättre resultat än budget då ett externt bidrag inkom under året.

Näringsliv redovisar ett resultat som är bättre än budget och förklaras av att varuförsörjningen inte haft någon verksamhet under året.

Tekniska verksamheten redovisar för året en positiv avvikelse mot budget, där de största avvikelserna är hänförliga till Fastighet.

Under hösten har den tekniska verksamheten inte haft en teknisk chef på plats, vilket delvis förklarar den positiva avvikelsen mot budget för Fastighetsavdelningen Stab. Avvikelsen försämras dock något med anledning av högre personalkostnader än budgeterat på grund av intjänad

semester som inte tagits ut i den mån som budgeterats för. Även kostnader för utbildningar är högre än vad som budgeterats för vilket även det försämrar avvikelsen något.

För Vaktmästeriet förklaras den positiva avvikelsen dels av högre försäljning, både externt till Gagnefsbostäder AB och internt till Samhällsbyggnad. Även personalkostnaderna påverkar avvikelsen positivt, vilket till stor del beror på en hög andel sjukfrånvaro och vård av barn i och med att inga vikarier sätts in. Avvikelsen försämras dock något med anledning av högre bränslekostnader samt kostnader för sandning och snöröjning än vad som budgeterats för.

Fastighet redovisar en positiv avvikelse mot budget vilket förklaras av lägre elkostnader än vad som budgeterats för, lägre personalkostnader med anledning av vakanta tjänster samt ökade investeringsbidrag för Högsvedens vård- och omsorgsboende. Avvikelsen försämras av kostnader för luftrenare som varit placerade på Solgården och som inte inkluderas i budget, ett högre utfall för övriga fastighetskostnader, kostnader för larm och bevakning, lokalhyror samt vatten och renhållning än vad som beräknats. Men avvikelsen försämras framför allt av högre kostnader än budgeterat för planerat underhåll som belastar driften.

Samhällsbyggnad redovisar totalt en positiv avvikelse mot budget. För Exploatering förklaras avvikelsen av kostnader för anläggningsavgifter på Stortäppa som inte budgeterats för. Avvikelsen förbättras dock i och med ökade intäkter för avverkning samt lägre personalkostnader än budgeterat med anledning av föräldraledighet.

Karta/GIS redovisar en negativ avvikelse mot budget vilket beror på engångskostnader för administrativa tjänster samt konsultkostnader som är högre än budgeterat.

För Gatuavdelningen redovisas i stället en positiv avvikelse som är hänförlig till lägre elkostnader än budgeterat, lägre personalkostnader med anledning av tjänst som ej tillsatts fullt ut samt högre intäkter än budgeterat från Trafikverket för vägbelysning samt grönytor. Avvikelsen försämras dock av högre kostnader än beräknat för vägbidrag, kostnader för underhåll av vägbelysning samt interna köp från den tekniska verksamheten för byggnation av lekplatser.

Bygg redovisar ett resultat för helåret som är 317 tkr sämre än budget. Avvikelsen förklaras med att intäkterna för bygglov har varit lägre än budgeterad nivå på grund av en minskad byggtakt i samhället i och med högre byggkostnader.

Miljö och livsmedel redovisar en positiv avvikelse mot budget. Intäkterna för tillsyner har varit högre än budgeterat samtidigt som lönekostnaderna har varit lägre i och med att rekryteringen av miljöinspektör slutfördes senare än planerat.

Viktiga händelser

Uppförandet av nya vård- och omsorgsboendet i Mockfjärd har färdigställts och tagits i bruk i början av sommaren 2023.

Projektet drog över budget med 7,5 mkr vilket till största delen kan förklaras av kostnadsökningar kopplade till pandemi och kriget i Ukraina. Projektet sökte och fick statligt stöd från Boverket på strax över 11 mkr vilka inte har räknats med i budgeten.

Nybyggnationen av Dala-Floda förskolan har påbörjats under hösten 2023 och väntas vara färdigställd vid årsskiftet 2024/2025.

Ny-, om- och tillbyggnationen av Djuråsskolan har påbörjats under hösten 2023 och beräknas vara klart hösten 2027. Etapp 1 består av ny låg- och mellanstadiebyggnad. Projektbudget är 320 mkr.

Nybyggnation av Bäsna skola och förskola har projekterats klart och byggstart väntas ske i mars 2024 och vara färdigställd dec 2025. Innan projektstart ska tillfälliga lokaler etableras för respektive verksamhet.

Sammanläggning av miljö- och byggnadsförvaltningen och samhällsbyggnadsavdelningen.

Granskning av LIS-plan och granskning av fördjupad översiktsplan för Djurås tätort.

Påbörjat genomförande av handlingsplan för allmänna lekplatser.

Ny personalchef och ny ekonomichef tillträdde sina respektive tjänster.

Heltidsresan i kombination med förändringar i Allmänna bestämmelser.

Gemensam telefoniupphandling klar för alla Dalarnas kommuner och kommunala bolag. För tredje gången samverkar vi i länet kring telefonlösning vilket ger oss lägre kostnader samt stora möjligheter till samverkan, säkerhet och krislösningar.

Stort fokus lades på vårt IT-säkerhetsarbete utifrån omvärldsläget där många organisationer, kommuner och myndigheter drabbades av cyberattacker och IT-brott. Även

Gagnef drabbades av en överbelastningsattack som satte vårt försvarssystem på prov.

Framtiden

Gagnefs kommun har goda utvecklingsförutsättningar. Kommunen har stabil ekonomi, ett utmärkt geografiskt läge och verksamheter där brukare ger oss gott betyg och elever når goda resultat. Dessutom är Gagnef en av landets tryggaste kommuner.

Sammantaget ger detta goda möjligheter att se Gagnef fortsätta att utvecklas till en kommun där ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet råder.

Naturligtvis finns utmaningar som måste mötas. Det krävs arbete på en rad områden för att skapa bra förutsättningar för framtiden, till exempel:

- Fortsatt driva det kommungemensamma ekonomiska och verksamhetsmässiga effektiviseringsarbetet. Vi måste ha fortsatt rådighet över de ekonomiska förutsättningarna om vi ska kunna bibehålla och utveckla kvaliteten i våra välfärdstjänster,
- Fortsatt utveckla vår planberedskap och organisation för bostadsexploatering och företagsetableringar,
- Fortsatt driva på digitaliseringsarbetet,
- Fortsatt prioritera och driva trygghetsfrågorna och det brottsförebyggande arbetet,
- Fortsatt utveckla medborgardialogen,
- Fortsatt arbeta för en strategisk och långsiktig lokalförsörjningsplan
- Fortsatt fokus på kompetensförsörjningen och kompetensutvecklingen
- Fortsatt driva kommunövergripande utvecklingsprojekt som till exempel chefs- och medarbetarutveckling, lednings- och styrprinciper, företagsklimat mm
- Fortsatt fokus på krisberedskapsfrågorna.

Barn- och utbildningsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	54 405	72 898	18 493	69 642
Kostnader (inkl. interna poster)	-363 104	-389 016	-25 912	-362 122
Kapitalkostnader	-3 833	-3 833	0	-4 201
Nettokostnader	-312 532	-319 951	-7 419	-296 681

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Barn och utbildning				
Adm. pedagogisk vht	-16 983	-16 927	56	-15 475
Förskoleverksamhet	-79 425	-82 640	-3 215	-76 162
Grundskola F-9	-131 674	-131 460	214	-125 075
Fritidshem	-11 683	-12 665	-982	-9 991
Anpassad grundskola	-5 350	-6 871	-1 521	-5 328
Gymnasieskola	-43 200	-46 572	-3 372	-43 470
Anpassad gymnasieskola	-5 400	-4 160	1 240	-5 366
IM	-2 717	-2 471	246	-2 126
VUX	-9 427	-9 122	305	-7 585
Kulturskolan	-5 679	-5 918	-239	-5 234
Politisk verksamhet	-694	-845	-151	-670
Kostavd. / adm.	-26	-26	0	0
Summa	-312 258	-319 677	-7 419	-296 482
Äldreomsorg	-274	-274	0	-200
Summa total	-312 532	-319 951	-7 419	-296 682

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2021
Nettoinvesteringar	-5 770	-3 801	1 969	-3 908

Barn- och utbildningsnämnden gör ett underskott 2023 som slutar på 7 419 tkr. De största underskotten finns hos förskolan och gymnasiet.

Adm. pedagogisk vht visar ett mindre överskott.

Förskoleverksamhet gör ett underskott på 3 215 tkr. Underskottet beror på flera saker men det största är resurser för barn i behov av särskilt stöd. Men det är även extra resurser för barn som är kvar i förskolan som skulle ha gått över till skolan. Även rekryteringar där barnskötare har ersatts med förskollärare.

Grundskola F-9 lämnar ett resultat för året med ett överskott på 214 tkr. Förskoleklass ger ett överskott som beror på fördelning av resurser med resten av skolan. Låg- och mellanstadiet visar ett mindre överskott och högstadiet ett underskott.

Fritidshem visar ett underskott med 982 tkr. Här är det barn i behov av särskilt stöd som gör underskottet. Grundskolan

har en budget för resurser till barn i behov av särskilt stöd, men fritidshemmet har inte motsvarande. Många av barnen fortsätter till fritidshemmet efter skoldagens slut och är i behov av extra stöd även under den verksamhetstiden.

Anpassad grundskola gör ett underskott med 1 521 tkr. Verksamheten har tagit emot fler elever, vilket kräver mer resurser. Flera elever kräver tillsyn en till en, vilket är resurskrävande. En del av underskottet är även ett ökat behov av extra resurser utifrån arbetsmiljö.

Gymnasieskolan har det största underskottet för året och det slutar på 3 372 tkr. Årskullen som lämnade gymnasiet var betydligt mindre än den årskull som slutade år 9 och skulle in på gymnasiet. Vi ser också att snittkostnaden per elev ökar mer för 2023 än 2022.

Anpassad gymnasieskola lämnar året med ett överskott. Här har det varit färre elever, men även färre elever med behov av extra resurser, vilket bidrar till ett plus för året.

IM gör ett överskott för året till följd av ersättning ifrån Migrationsverket för elever ifrån Ukraina.

VUX visar ett överskott för året på 305 tkr och det är framför allt SFI som har haft ett lägre elevantal.

Kulturskolan lämnar ett underskott för året med 239 tkr. Underskottet beror till störst del på lägre intäkter för taxor och avgifter.

Politisk verksamhet lämnar ett underskott för 2023, vilket beror på ett beslut om höjda ersättningar för 2023 utan tillskott i budget.

Viktiga händelser

- Läs- och skrivprojekt pågår i alla verksamheter i syfte att stärka motivation, läslust och språkfrämjande arbetssätt.
- Kvalitetsdialog har hållits med Skolverket och SPSM med förvaltningschef, Barn- och utbildningsnämndens ordförande, förskole- och grundskolechef och rektor IM/VUX.
- Planeringsdagar har hållits 3–4 april för barn- och elevhälsan och skolledningen kring det främjande och förebyggande arbete. Nya lagändring från 1 juli med en stärkt elevhälsa som en del av det systematiska kvalitetsarbetet.
- Skolledare har tagit del av föreläsningen "Elevhälsan ur ett hela skolan perspektiv" av Petri Partanen genom skolledarnätverket i Norra dalarna.
- Reviderade riktlinjer och rutiner för anmälan och utredning av diskriminering och kränkande behandling har utarbetats under året.
- Stärkt samverkan mellan skola, socialtjänst och polis har skett under året, i syfte att stärka det främjande och förebyggande arbetet för ökad trygghet.
- Medel från Europeiska socialfonden har beviljats för att motverka och förebygga skolfrånvaro i högstadiet i form av en elevcoach på 50%, projekt som sträcker sig under 3 år.
- Arbete med "God och nära vård" i samverkan med kommunen och Region Dalarna har bland annat utmynnat i ett nytt arbetssätt, VIB (Very Important Babies). Ett främjande och förebyggande arbetssätt i samverkan med förskolan, socialtjänst och MVC.
- Kommunfullmäktige tog den 24 april beslutet att tillföra medel för att bygga en ny förskola och grundskola i Bäsna samt en om och tillbyggnad av Djuråsskolan. Första spadtag har tagits i oktober för grundskolan i Djurås och i november för förskolan i Dala-Floda. Verksamhetsutvecklare i förvaltningen har fått uppdraget som pedagogisk projektledare under byggprojektiden.
- Heltidsresan har genomförts från 1 oktober och har bidragit till en ökning av 1,25 tjänster inom kostenheten och 2,3 inom förskolan.

- Nytt statsbidrag har införts för inköp av läromedel, 733 tkr som inte får ersätta befintlig budget för inköp.
- Åtgärdsplan för budget i balans har inneburit stor restriktivitet av vikarier i förskolan, indraget erbjudande om natt-, kväll och helgomsorg, indraget utbud av bland annat kulturinslag i skolan, nya arbetskläder i förskola och fritidshem, konferenser och handledning.
- Internationella projekt har pågått i syfte att utveckla och stärka kvalitet i samarbete med Högskolan, Nordplus och Erasmus-projekt med olika finansiärer.
- Förvaltningschefen har gått i pension och en temporär förändring har skett i förvaltningens ledningsorganisation under hösten, där grundskolechef och förskolechef tillträtt som tf. förvaltningschef och tf. biträdande förvaltningschef. Ny förskolechef tillträdde i september.
- Systemförvaltare har rekryterats med uppdrag att arbeta med system och program samt utveckla förvaltningens samlade kompetens i digitala verktyg.
- Omorganisering av skolsköterskornas och skolkuratorernas ansvarsområden från läsårsstart i syfte att skapa mer sammanhållet elevhälsoarbete med färre rektorsområden för respektive medarbetare.
- Rektorer utbildar sig på rektorsutbildningen, två har tagit examen i juni, en påbörjade utbildningen i augusti och två går sitt tredje år. En förskollärare inom förskolan har tagit specialpedagogexamen.
- Gagnefs kommuns första lärare som har genomgått Högskolan Dalarnas arbetsintegrerade lärarutbildningen examinerades i september.
- Förskolläraryrket på Högskolan Dalarna får inte tillbaka examinationsrätten, vilket försvårar rekrytering och kompetensförsörjning inom förskola och grundskola.

Framtiden

Utmaningar för Barn- och utbildningsnämnden är kompetensförsörjning, kompetensutveckling, lokalförsörjning, sjuktalet inom förskolan och kostnadsutvecklingen för gymnasieutbildningarna.

Arbetet med att skapa goda förutsättningar för personal och chefer är största vikt för att behålla och skapa kontinuitet i ledarskapet kring våra barn, elever och medarbetare. Genom bra stöd till chefer kan de utvecklas och verka aktivt i sitt pedagogiska ledarskap för kvalitet och goda resultat, vilket underlättar vid rekrytering av behöriga lärare. Det systematiska kvalitetsarbetet kopplat till elevhälsan prioriteras för att stärka undervisning och arbetssätt för att möta enskilda barns behov. Fokus ligger på det

språkfrämjande arbetssättet genom Läs- och skrivprojekt och på förebyggande och hälsofrämjande insatser. För att sänka sjuktal är struktur, förstärkt samverkan, gemensamma arbetssätt och kontinuerligt kollegialt lärande prioriterat.

Pågående skolbyggnationerna inom förskola och grundskola ska säkerställa en god arbetsmiljö för barn, elever och personal. Goda lärmiljöer och förutsättningar ökar attraktion för nyrekryteringar och inflyttningar till kommunen. Fortsatt samarbete med länets kommuner är av största vikt gällande utbud och kostnadsbild för gymnasie- och vuxenutbildningar.

Digitalisering är ett prioriterat område i syfte att stärka digital kompetens, arbetssätt och rättssäker dokumentation. Digitala nationella prov (DNP) påbörjas under 2024 för att användas fullt ut 2025 och kommer att innebära behov utrustning, nya moduler och utbildningsinsatser.

Planering och dimensionering inom gymnasie- och vuxenutbildningarna pågår i länet, för att möta elevernas önskemål och anpassa utbildningar utifrån marknadens behov på ett mer kostnadseffektivt sätt.

Socialnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	28 782	48 478	19 696	49 253
Kostnader (inkl. interna poster)	-286 556	-319 338	-32 782	-297 978
Kapitalkostnader	-1 228	-1 228	0	-1 066
Nettokostnader	-259 002	-272 087	-13 085	-249 791

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Socialchef				
Administration Socialchef	-9 031	-9 279	-248	-10 555
Politisk verksamhet	-767	-857	-90	-687
Summa socialchef	-9 798	-10 135	-337	-11 241
Vård- och omsorg				
Hemtjänst	-28 420	-27 725	695	-25 314
Särskilt Boende	-80 890	-85 093	-4 203	-76 933
Hälso- och sjukvård	-20 515	-21 406	-891	-19 277
Dagverksamhet	-1 091	-1 183	-93	-859
Övrig Äldreomsorg	-536	-4 695	-4 159	-3 109
Administration	-7 179	-6 998	181	-5 090
Bemanningscentrum	-4 742	-4 139	604	-3 670
Summa vård- och omsorg	-143 373	-151 239	-7 866	-134 253
Individ- och familjeomsorg				
Administration IFO	-18 991	-19 024	-33	-18 717
Barn- & unga vård och insatser	-9 394	-17 879	-8 485	-15 169
Vuxna vård- och insatser	-3 392	-2 304	1 088	-2 537
Familjeteamet	-5 280	-4 413	867	-3 743
Ekonomiskt bistånd	-5 365	-4 844	520	-5 325
AME	-5 869	-5 032	837	-4 700
Summa IFO	-48 290	-53 496	-5 206	-50 191
LSS				
Administration LSS	-3 156	-2 693	462	-2 515
Personlig assistans	-12 583	-11 021	1 562	-10 598
Daglig verksamhet	-5 876	-6 364	-488	-5 283
Jollen	-4 810	-4 939	-129	-4 353
Övriga verksamheter LSS	-5 436	-5 376	61	-5 098
Bostad med särskild service	-26 789	-28 696	-1 908	-26 760
Summa LSS	-58 649	-59 090	-440	-54 606
Integration				
Flyktingmottagning	851	2 014	1 163	1 494
Ensamkommande	258	-141	-399	-994
Summa Integration	1 108	1 873	764	500
Summa total	-259 002	-272 087	-13 086	-249 792

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Nettoinvesteringar	-4 378	-2 901	1 477	-936

Socialnämnden redovisar ett resultat för året som är 13,1 mnkr högre än budget. De största negativa avvikelserna finns inom Vård- och omsorg och IFO.

Administration socialchef redovisar ett negativt resultat för helåret. Budgetavvikelsen förklaras med att kostnader för verksamhetssystem är högre än budgeterat, både på grund av prisökning och uppgraderingar.

Den negativa avvikelsen hos den politiska verksamheten förklaras med att reglementet för nämndernas arvodesersättningar har ändrats vilket medför att ersättningsnivåerna för arvodering har ökat.

Under året har Hemtjänstens intäkter för framför allt taxor och avgifter varit högre än budgeterat, vilket förklarar den positiva avvikelsen mot budget.

Särskilt boende redovisar ett resultat som är 4,2 mnkr högre än budget. Verksamheterna har haft en hög vårdtyngd, prisökningar samt ett ökat behov av boendeplatser. Kommunens platser har varit fullt belagda och boendeplatser har under året behövts köpas av extern leverantör. Högsvedens vård och omsorgsboende invigdes i maj vilket har inneburit en utökning av kommunens totala antal boendeplatser.

Den negativa avvikelsen mot budget för Hälso- och sjukvården förklaras med att verksamheterna har haft högre kostnader för bemanning, fordon, laboratoriematerial samt tekniska hjälpmedel. I en omorganisation har kostnader för demenssjuksköterska tillkommit men ingen budget har flyttats med. Intäkter i form av statsbidrag har tillförts under året, men täcker inte kostnaderna fullt ut.

Dagverksamheten redovisar en negativ avvikelse mot budget eftersom verksamheten har varit utökad under året. Utökningen var en åtgärd för att förhindra att kön till särskilt boende skulle växa ytterligare.

Inom övrig äldreomsorg är det verksamheten för externt köpta platser samt medicinskt färdigbehandlade som står för den negativa avvikelsen mot budget. Under året har platser köpts hos extern leverantör eftersom våra egna boendeplatser har varit fullt belagda. Verksamheten för medicinskt färdigbehandlade har belagts med betalningsansvar från regionen, vilket även det har sin förklaring i ovan nämnda platsbrist.

Administrationen inom vård- och omsorg lämnar ett överskott då statsbidrag har tillkommit under året.

Bemanningscentrum redovisar ett positivt resultat för året som förklaras med att lönekostnaderna har varit lägre än budgeterat i och med att verksamheten inte har varit bemannad fullt ut.

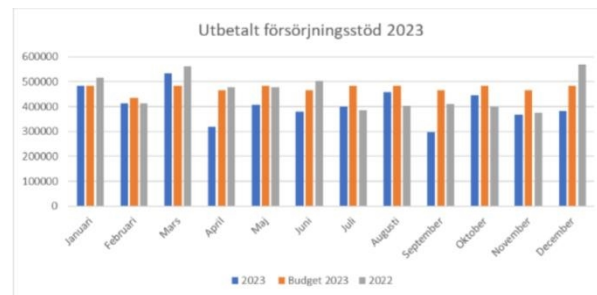
Administration IFO redovisar ett resultat som är i stort sett lika med budget.

Barn- och unga vård och insatsers resultat visar att behovet är betydligt större än budget och så har det sett ut under hela året och åren innan.

Vuxna vård och insatser redovisar ett resultat där behovet är lägre än budget. Här har även en arbetsgivare betalat del av en vårdtagares vårdinsats.

Familjeteamet har inte varit fullt bemannade under året vilket förklarar positiv avvikelse mot budget samt att externa projektmedel har betalat vissa utbildningar.

Ekonomiskt bistånd redovisar ett resultat som är bättre än budget och förklaras av lågt utfall på försörjningsstöd. Inför 2023 fick verksamheten en budgetförstärkning för att täcka inflationsökningen men utbetalt försörjningsstöd har legat under budget hela året.

AME (Arbetsmarknadsenheten) redovisar ett positivt resultat där framför allt lönekostnaderna varit lägre än budget då vissa tjänster varit vakanta under del av året.

Administration LSS positiva resultat mot budget förklaras av externa projektmedel och lägre lönekostnader då befintliga tjänster inte bemannas fullt ut.

Personlig assistans har under året befriats från vissa assistansärenden då Försäkringskassan, helt eller delvis, tagit över vissa ärenden. Återsökta medel från Migrationsverket påverkar också resultat positivt.

Daglig verksamhet redovisar ett resultat som är sämre än budget. Orsaken till detta är att deltagare i verksamheten, som har stora tillsyns- och omvårdnadsbehov, inte har beviljats personlig assistans under tiden de varit i verksamheten och därför har verksamheten sedan juni haft en personal extra för att klara av arbetsbelastningen.

Jollens resultat visar en fortsatt efterfrågan på verksamheten då fler barn tillkommit vilket i sin tur kräver mer personal och andra resurser.

Övriga verksamheter LSS håller budget.

Bostad med särskild service redovisar ett resultat där behovet är större än budget. Extern placering och internatkostnad är en del av förklaringen men den största avvikelsen mot budget är dock lönekostnader där timlön, övertid, fyllnadstid och sjuklön är de kostnader som sticker ut mest. Orsaken till ökad bemanning är att boendena är vårdtyngda och resurskrävande. Svårigheter att få tag i vikarier gör att övertider ökar och sjukfrånvaron ökade under årets sista månader. Införandet av heltid som norm infördes den första oktober men det är för tidigt att se någon effekt av detta då många tjänster redan är heltidstjänster eller näst intill.

Sammantaget för Integration är att det är en osäker verksamhet där intäkter och kostnader inte följs åt hela tiden. Flyktningmottagningens bokslut är bättre än budget då verksamheten inte varit så kostsam i förhållande till de intäkter som kommer från Migrationsverket.

Ensamkommande redovisar ett negativt resultat och här är intäkterna lägre än kostnaderna.

Nyckeltal och verksamhetsmått

Nyckeltal/verksamhetsmått	Utfall 2023	Utfall 2022	förändring fg. år	Utfall 2021	Utfall 2020
Verkställda insatser i hemtjänsten, antal timmar	40 958	39 537	3,59 %	42 685	43 243
Institutionsvård vuxna, antal vårddygn	274	239	14,6 %	497	625
Institutionsvård och familjehemsvård för barn och unga, antal vårddygn	7 260	6 789	6,95 %	5 292	4 158
Ekonomiskt bistånd, genomsnittligt antal hushåll per månad	55,25	56	-1,34 %	65	62

Framtiden

Framtidens utmaningar och fokusområden

De tre stora framtidsutmaningarna som socialförvaltningen redan hanterar och kommer fortsätta med även 2024 är:

- Budgetföljsamhet
- Kompetensförsörjning
- Kompetensutveckling

Socialförvaltningen har valt att sätta extra fokus på vissa insatser för att komma framåt i dessa frågor och det är budget i balans med analyser och handlingsplaner, smarta arbetssätt, heltid som norm, avvikelshantering och förbättringsarbete, riktade utbildningsinsatser och en god arbetsmiljö.

Alla som arbetar inom socialförvaltningen kommer att på något sätt att vara med att förbättra och utveckla verksamheten i denna riktning. Beskriver lite kort nedan hur det ska arbetas med respektive utmaning.

Budgetföljsamhet

Socialförvaltningen kommer att fortsätta att fokusera på budgetföljsamhet under 2024. Under 2023 har verksamheten ett underskott i budgeten.

Kommunfullmäktige har ökat budgetramen med 2,4 mkr under 2023 varav 1,2 mnkr är för att täcka ökade personalkostnader, 1,2 miljoner är kopplat gentemot olika verksamheter. Budgeten kommer att vara svår att hålla, det finns ett ökat stöd-, vård- och omsorgsbehov i verksamheterna samt kostnaderna relaterade till införandet av heltid som norm. För socialförvaltningen innebar det en ökning med 12,2 årsarbetare, vilket kan generera en kostnadsökning med 6 mnkr. Effekten med att minska övertid, fyllnadstid och antalet vikarier då flera arbetar heltid kommer att utebli.

Kompetensförsörjning

En av socialförvaltningens största utmaningar även 2024 är kompetensförsörjningen. En viktig faktor för att personal vill arbeta på en arbetsplats är att det är en god arbetsmiljö med bra arbetskamrater. Det är ett ständigt pågående arbete på arbetsplatserna att agera så alla bidrar till den goda arbetsmiljön men också att arbetsgivaren bidrar med förutsättningar både fysiskt och psykosocialt. Det kommer vara ett viktigt fokus även detta år.

En annan viktig faktor utifrån kompetensförsörjningen är att ständigt arbeta med att hitta smartare arbetssätt för att klara uppdragen. Det kommer inte finnas tillräckligt med personal för att klara de kommande behov om vi fortsätter arbeta som idag. Heltid som norm är en del av förändringsresan och har redan börjat. Förändrade arbetssätt innebär även en implementering av ny välfärdsteknik och digitalisering av vissa arbetsmoment. Här behöver alla hjälpas åt att se hur saker kan göras på nya sätt genom att våga prova.

För att trygga kompetensförsörjningen krävs även ett utökat samarbete med andra kommuner och regionen.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling är en viktig del i socialförvaltningen. Utvecklingen inom socialtjänstens områden går fort och det kräver att verksamheten hänger med och uppdaterar sig på både lagstiftning och arbetssätt men också tittar på goda exempel i omvärlden. Tack vare statsbidrag kan det vara ett fortsatt fokus på det under 2024 och det kommer att finnas med i kompetensförsörjningsplanen för socialförvaltningen. Områden som är viktiga att utveckla är tidiga och förebyggande insatser, rehabiliterande arbetssätt, fortsatt fokus på basala hygienrutiner och lagrelaterad kunskap. Det kommer också att vara utbildningar för att förbättra kunskapen om de system som används i vardagen.

Kultur- och fritidsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	275	581	306	592
Kostnader (inkl. interna poster)	-19 556	-18 680	876	-17 803
Kapitalkostnader	-216	-216	0	-202
Nettokostnader	-19 497	-18 315	1 182	-17 413
Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Förvaltningsövergripande vht	-1 667	-1 662	5	-1 585
Kultur	-2 775	-2 714	61	-2 484
Fritid	-7 492	-7 072	420	-6 396
Bibliotek	-5 141	-4 965	176	-4 724
Fritidsgårdar	-2 210	-1 574	636	-2 009
Politik	-212	-328	-116	-215
Summa totalt	-19 497	-18 315	1 182	-17 413

Investeringar (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Nettoinvesteringar	-692	-158	534	-239

Kultur- och fritidsnämnden gör för 2023 ett överskott på 1 182 tkr. Den större delen av den positiva avvikelsen har uppkommit inom fritid och fritidsgårdar.

Förvaltningsövergripande vht följer budget för 2023.

Kultur genererar ett mindre överskott för arbetskraft på grund av frånvaro som inte har ersatts.

Fritid redovisar ett överskott på 420 tkr. Överskottet beror främst på att avsatt budget för elkostnader på idrottsanläggningar inte behövts fullt ut, då elpriserna blivit lägre än befarat. Detta genererade ett överskott på 190 tkr. Resterande överskott beror på intäkter för uthyrning av lokaler samt att föreningsbidragen inte använts fullt ut av olika skäl.

Bibliotek bidrar till årets resultat med ett överskott på 176 tkr. Föräldraledigheter och vakanser är orsaken.

Fritidsgårdar visar ett överskott på 636 tkr. Huvudsakligen beror överskottet på personalfrånvaro som inte har ersatts samt lokalkostnader som inte behövts användas då nya lokaler inte varit aktuella. Vidare har det inte inkommit någon ansökan för bidraget "snabb slant", vilket motsvarar 50 tkr.

Politik är den verksamhet som visar ett underskott. Minus 116 tkr beror på beslut om nya ersättningar för 2023 som inte har finansierats i budget.

Viktiga händelser

- 20 april blev biblioteket en del av Dalabiblioteken. Ett samarbete mellan Dalarnas 15 kommuner med gemensam katalog, webbplats och lånekort.
- Kulturpriset tilldelas fotografen Ragnar Nyberg.

- Kulturenheten har gått med i ett pilotprojekt för utveckling av landsbygdsbiografer. Projektet drivs av Film i Dalarna, Folkets hus och parker och Våra gårdar.
- Ett samarbete mellan fritidsgården och LSS-verksamheten har etablerats.
- Fritidsgårdensverksamheten har från och med kvartal 2 bedrivit verksamhet på två platser i stället för en, Drömkåken i Djurås och skolan i Mockfjärd (Gårn).
- Digital evenemangskalender har lagts till på kommunens hemsida.
- En utredning om Ottilia Adelborgmuséet, dess nuläge och utvecklingspotential med förslag på organisering och utveckling, har genomförts av extern utredare.

Framtiden

Identifierade framtida utmaningar inom verksamhetsområdet:

- Kompetensförsörjning, att rekrytera utbildade bibliotekarier.
- Ekonomiskt hållbar modell för en anställd intendent på Ottilia Adelborgmuseet.
- Stötta föreningarnas behov av ledare och styrelsemedlemmar.
- Möta föreningarnas investeringsbehov.

Miljö- och byggnadsnämnden

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	0	0	0	3 230
Kostnader (inkl. interna poster)	-281	-432	-151	-6 833
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Nettokostnader	-281	-432	-151	-3 603

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Miljö och byggnadsnämnd	-281	-432	-151	-159
Bygg	0	0	0	-832
Miljö och livsmedel	0	0	0	-2 612
Summa	-281	-432	-151	-3 603

Inför 2023 genomfördes en omorganisation för miljö- och byggnadsnämnden. Verksamheterna för Bygg samt Miljö och livsmedel flyttades till kommunstyrelsens förvaltning medan den politiska verksamheten finns kvar inom miljö- och byggnadsnämnden.

Miljö- och byggnadsnämnden redovisar ett resultat för 2023 som är 151 tkr högre än budget. Den negativa avvikelsen förklaras med att reglementet rörande nämndernas arvodesersättningar har ändrats. Förändringen består i att ersättningsnivåer för arvodering har ökat samt att sysselsättningsgraden för nämndens ordförande har utökats. I budget för 2023 har ingen förstärkning av nämndens budgetram skett och kostnaderna överskrider budget vid årets slut.

Viktiga händelser

- Omorganisation har gjorts under året. Tidigare miljö- och byggförvaltningen har förts till samhällsbyggnadsavdelningen. Den politiska organisationen har inte påverkats. Nämnden har fortsatt verksamhetsansvar för miljö och bygg medan personal- och budgetansvar hör till kommunstyrelsen.
- Omorganisationen har utvärderats internt och har till stor del varit positiv.
- En roll som verksamhetsledare för miljö och bygg har införts och utgör del av en tjänst. Syftet med rollen är bland annat att hantera interna jävssituationer som kan uppstå när exploatering och myndighet hör till samma avdelning.
- En rekrytering av miljöinspektör har gjorts våren 2023.

- Under året har det varit viss underbemanning p g a föräldraledighet samt sjukskrivning.
- Miljöskyddstillsynen har ökat för enskilda avlopp. Tillsynen av miljöfarlig verksamhet var lägre då ordinarie handläggare var föräldraledig, men där tillsyn inte har kunnat vänta har den utförts.
- Hälsoskyddstillsyn utförs regelbundet av skolor och förskolor sedan 2022, och sedan 2023 även tillsyn av stickande och skärande verksamheter.
- Livsmedelskontrollen har utförts enligt planering.
- Bygglövsverksamheten har bromsats in kraftigt vilket syns i nyckeltalen. Det är inget unikt för Gagnef utan berör hela Sverige och bakomliggande faktorer är kända.
- Under året har ärendehanteringssystemet Nova för byggärenden införts, vilket har lett till förbättringar så som att många söker digitalt, att tiden för administration minskat och tiden för tillsyn ökat.
- En konsult har anlåtats för att ta fram förslag till genomförbara åtgärder för att minska näringsbelastningen till Esttjärn. Konsultens uppdrag sträcker sig till sommaren 2024.
- Förvaltning av de kommunala naturreservaten har skett, bland annat har gränsmarkeringar gjorts för utökningen av Tansväggas naturreservat.
- Vi har deltagit i översiktlig planering samt medverkat vid Dala Vatten och Avfall AB:s revidering av skyddsområdet vid Bäsna vattentäkt.

Nyckeltal och verksamhetsmått

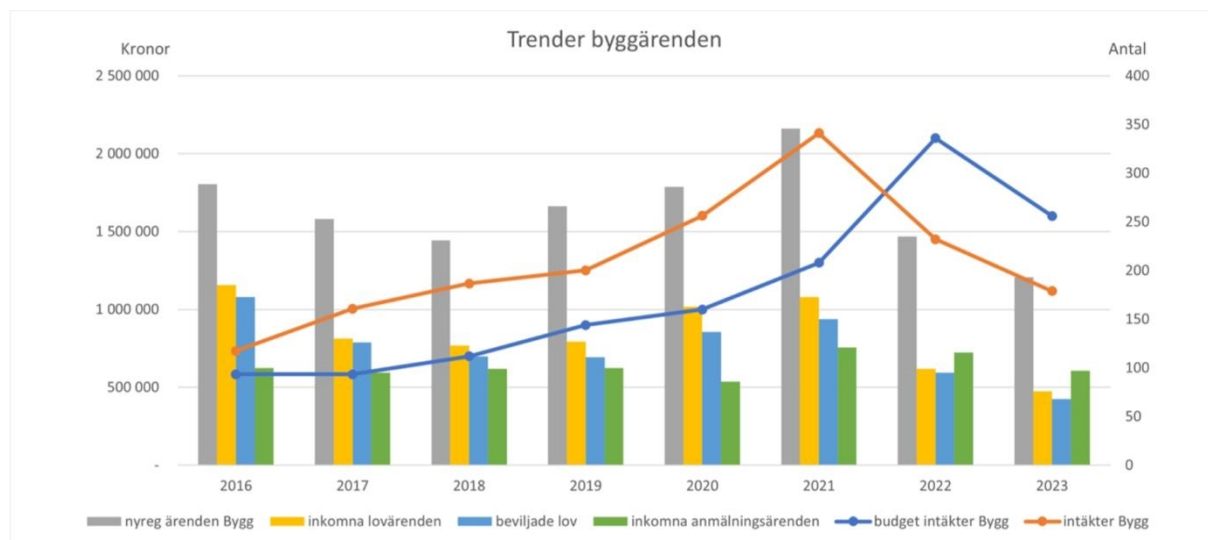
Nyckeltal/verksamhetsmått	Utfall 2023	Utfall 2022	% förändring fg. år	Utfall 2021	Utfall 2020
Beviljade bygglov	68	95	-28 %	150	137
Inspektioner livsmedel	74	86		79	76
Inspektioner miljöfarlig verksamhet	78	10			
Inspektioner avlopp	29	30			
Inspektioner hälsoskydd	86	79			

Fr o m 2023 har vi delat upp "Inspektioner miljö" i miljöfarlig verksamhet, avlopp och hälsoskydd. Siffror för utfall 2020 och 2021 saknas för detta.

Inom gruppen miljöfarlig verksamhet är det stor variation i hur tidskrävande de olika inspektionerna är.

Antalet planerade inspektioner varierar mellan åren. Förändring i procent mellan åren speglar därmed inte om vi uppnått det som var planerat eller inte. Samtliga planerade inspektioner utfördes 2023 inom områdena livsmedel samt hälsoskyddstillsyn av förskolor och skolor.

Antalet bygglov och intäkter för bygg har fortsatt att minska 2023.

Framtiden

Förväntningarna på oss är höga att snabbt och enkelt handlägga inkommande ärenden, ha bra service och tillgänglighet för medborgarna, utföra planerad tillsyn samt delta med kompetens i den egna organisationen.

Omorganisationen har lett till samordningsvinster, men arbetet behöver fortgå med att t ex se över interna processer vid fysisk planering. Det skulle också vara en fördel för samarbetet om hela avdelningen hade samma arbetsplats, vilket vi försöker ordna men ännu inte varit möjligt.

Kompetensförsörjning är en viktig och utmanande fråga. Vi är nu fullt bemannade (d v s det finns inga vakanta tjänster och ingen långtidssjukskrivning) med kompetent personal men det är sårbart med många kompetenser på få personer.

Samverkan med andra kommuner och organisationer är

viktig och sker löpande på en informell nivå. Sedan något år är Gagnefs kommun också med i Mitt Miljösamverkan tillsammans med länsstyrelser och kommuner i de tre länen Uppsala, Dalarna och Västmanland. Samarbetet syftar till kompetenshöjning, mer likartad och rättssäker tillsyn mm.

Livsmedelskontrollens upplägg förändras över hela landet och innebär att de som sköter sig får en låg tillsynsfrekvens medan de som missköter sig får fler besök och därigenom högre avgifter. Efterdebitering införs. Då kommunen till stor del har skötsamma verksamheter innebär det att antalet kontroller minskar och att intäkterna uppskattningsvis kommer att minska 30–50 %.

Digitalisering av verksamheten fortsätter. Införandet av Nova innebär mindre administration och mer tid till bland annat tillsynsarbete.

Kommunfullmäktige

Nettokostnader (tkr)	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter (inkl. interna poster)	428	0	-428	314
Kostnader (inkl. interna poster)	-2 648	-2 500	148	-3 101
Kapitalkostnader	0	0	0	0
Nettokostnader	-2 220	-2 500	-280	-2 787

Verksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Kommunfullmäktige	-648	-916	-268	-667
Revision	-768	-837	-69	-886
Valnämnd	-20	-8	13	-352
Överförmyndare	-770	-741	29	-881
Krisledningsnämnd	-15	0	15	-2
Summa	-2 220	-2 501	-280	-2 787

Kommunfullmäktige redovisar ett resultat per den sista december 2023 som är sämre än budget och även en försämring mot föregående prognos.

Kommunfullmäktiges negativa avvikelse mot budget förklaras av högre arvodeskostnader då ett nytt reglemente för arvodesersättningar tagits i bruk. Negativ förändring mot föregående prognos härleds till inköp av jubileumsgåvor.

Revisionen redovisar ett resultat som avviker något mot budget och även här är det högre arvodeskostnader på grund av nytt reglemente som bidrar till avvikelsen. Förändring mot föregående prognos beror på ökade konsultkostnader i och med fördjupad granskning för lokalförsörjning.

Valnämnden redovisar ett litet plus då inget val har genomförts under året och årets utfall hänvisar till utbildning och sammanträdeskostnad i december. Sammanträdeskostnaderna är orsaken till förändring mot föregående prognos.

Överförmyndarens resultat är något bättre än budget då kostnader varit något lägre än budget, framför allt lönekostnader, vilket också förklarar förändring mot föregående prognos.

Krisledningsnämnden har inget att rapportera.

Finansförvaltningen

Konto	Budget	Utfall	Avvikelse	Utfall 2022
Skatter och utjämning	743 182	761 261	18 079	721 656
Pension- och personalkostnader	-12 678	-18 781	-6 103	-14 487
Kalkylerad internränta	8 431	8 431	0	5 292
Finansiellt netto	-4 072	4 163	8 234	-174
Interna bidrag	0	-1 870	-1 870	-2 701
Momsbidrag	0	853	853	
Elstöd	0	3 515	3 515	
Summa	734 863	757 572	22 709	709 586

I finansförvaltningen samlas kommunens skatteintäkter, finansnetto samt pensionskostnader. Den styrs av kommunens finanspolicy. Det budgeterade resultatet ligger till grund för de ramar som ställs till förfogande för kommunens nämnder och verksamheter.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott på 22,7 mnkr. Orsaken till att pensions- och personalkostnaderna överstiger budget är uppräknningar av prisbasbeloppet som i sin tur påverkas av inflationen.

Intäkterna från skatter- och utjämning blev 18,1 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen beror på bättre konjunkturläge än när budgeten beslutades.

Finansnettot blev bättre än budget främst på grund av aktieutdelning från Dala Energi AB, kommunen tog i anspråk den överskottsfond som fanns i pensionsförvaltningen hos Skandia och KPA. El-stödet tillkom som en positiv post under året. Kommunens räntekostnader har ökat under året men inte i den takt som bedömdes när budgeten beräknades eftersom upplåningen varit något mindre än tidigare bedömt.

Bolag, nämnder och kommunalförbund

Enligt Rådet för kommunal redovisnings (RKR) rekommendation nr 8.2 kan företag vars omsättning (enligt resultaträkningen) och omslutning (enligt balansräkningen) är mindre än 2 % av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag undantas från redovisningen. Den sammanlagda kommunala andelen

av omsättning/omslutning för de företag som undantas får inte överstiga 5 % av skatteintäkter och generella statsbidrag. Företag som undantas i den sammanställda redovisningen är Visit Dalarna AB, redovisas under kommunledningen.

Nedansiljans samordningsförbund

Nedansiljans samordningsförbund består av medlemmarna Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Region Dalarna samt kommunerna Gagnef, Leksand och Rättvik och verkar utifrån lag (2003:1210) om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Samordningsförbundet ger de lokala aktörerna möjligheter att utveckla samverkan inom

rehabiliteringsområdet. Samordningsförbundet finansierar bland annat flera gemensamma insatser som riktar sig till personer bosatta i Gagnefs kommun och som är i behov av samordnad rehabilitering för att uppnå eller förbättra förvärvsförmåga och nå en egen försörjning. Medlemsavgiften för Gagnefs kommun är 234,6 tkr för 2023.

Språktolknämnden i Dalarna

Språktolknämnden i Dalarna är en gemensam nämnd för Region Dalarna, Avesta kommun, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Ludvika kommun, Smedjebackens kommun, Sätters kommun, Orsa kommun, Rättviks kommun och Mora kommun med ansvar för språktolkförmedlingsverksamhet. Borlänge kommun är värdkommun.

Årsbokslutet för 2023 visar ett nollresultat, verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen. Den ekonomiska omslutningen uppgick 2023 till 35,5 miljoner kronor vilket är en minskning jämfört med 2022. Den budgeterade omslutningen låg på 34,3 mnkr för 2023. Ökningen utifrån budget är bland annat en följd av höjd kompetens vid tillsättning av tolk på uppdragen. Språktolknämnden i Dalarnas beslut är enligt förslag från tolkförmedlingen.

Överförmyndare i samverkan

Nämndens ekonomiska resultat 2023 slutade på minus 183 tkr och kommer att regleras mellan de sex kommuner som ingår, enligt samverkansavtal. De totala kostnaderna på 9 421 tkr var 183 tkr högre än de budgeterade som var 9 238 tkr. Differensen beror främst på att det nya verksamhetssystemet genererat högre kostnader kopplat till utveckling.

Den redovisade budgeten och det redovisade utfallet avser bara tjänstemannaorganisationen som i huvudsak utövar tillsyn över kommunernas förmyndare, gode män och förvaltare. Överförmyndare i Samverkan är en obligatorisk kommunal förvaltningsmyndighet. Respektive kommun som ingår i den gemensamma överförmyndarnämnden budgeterar själva för arvoden till ställföreträdare.

Hjälpmedelnsämnden Dalarna

Nämndens uppdrag
Hjälpmedel bidrar till att öka tillgänglighet, självständighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Tillsammans med länets

kommuner tar Regionen ett gemensamt ansvar för att enkelt tillhandahålla hjälpmedel till ett rimligt pris.

Nämnden har ej inkommit med årsbokslut.

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel (GNATL)

Nämndens uppdrag

Gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel är ett samarbete mellan sju kommuner i Dalarna. Faun, Borlänge, Säter, Gagnef, Smedjebacken, Ludvika och Hedemora har kommit överens om att samarbeta i en gemensam nämnd enligt kommunlagen (2017:725) 9 kap §§ 19–35. De frågor nämnden hanterar är

- Prövning och tillsyn enligt alkohollagen
- Prövning och tillsyn enligt lag om tobak och likande produkter (dock ej tillsyn av rökfria miljöer)
- Tillämpning av och tillsyn enligt lag om tobaksfria nikotinprodukter
- Kontroll av läkemedelsförsäljning av receptfria läkemedel i detaljhandeln

Verksamhet - väsentliga händelser

Eftersom en ny mandatperiod påbörjats 2023 har förslag till reviderat reglemente och samarbetsavtal tagits fram som godkänts av samtliga kommuner.

Under våren har ett förslag till taxor och avgifter inom den gemensamma nämndens verksamhet presenterats och i augusti godkändes det färdiga förslaget. Planen var att taxorna skulle börja gälla den 1 januari 2024 men då förslaget av misstag inte skickades ut till kommunerna i augusti har planen ändrats så att taxorna ska börja gälla den 1 april 2024.

KMPG genomförde, på uppdrag av Falu kommun, en fördjupad revision av den gemensamma nämnden. Rapporten slutfördes i november och har presenterats som en rapport för nämnden. I rapporten rekommenderas vissa åtgärder,

- slutföra arbetet med processkartläggning,
- att det finns en prognos över antal tillsynsbesök i tillsynsplanen och att ta initiativ till formalisering av samverkansformer mellan nämnden och samverkanskommunerna.

Det pågår ett arbete för att alla kommuner och näringsidkare inom den gemensamma nämndens område ska känna sig mer inkluderade. En del i detta arbete är att den gemensamma nämnden på sammanträdet i juni beslutades om en gemensam logotype för nämnden.

Nämnden ska verka förebyggande för att det ska vara *lätt att göra rätt*. En del av detta är uppstartande av krögarträffar under 2023. Träffarna är myndighetsgemensamma och syftar till att ge krögarna aktuell information och möjlighet till individuell rådgivning och service.

Ekonomi

Intäktsutfallet gällande årsavgifter och tillsynsavgifter blev 0,3 mnkr bättre än budget och jämfört med 2021 en avvikelse med +0,6 mnkr. För att täcka de totala kostnaderna får kommunerna totalt sett skjuta till en lägre summa, 1,4 mnkr mot budgeterade 1,6 mnkr. Kostnaderna visar en avvikelse på -70 tkr av vilka -50 tkr är att hänföra till kundförluster.

Resultaträkning (tkr)	2023			2022
	Budget	Resultat	Avvik	Utfall
Intäkter	5 091	5 446	71	4 821
<i>Kommunernas bidrag</i>	<i>1 590</i>	<i>1 103</i>	<i>-236</i>	<i>1 352</i>
<i>Taxor och avgifter</i>	<i>3 501</i>	<i>4 343</i>	<i>307</i>	<i>3 469</i>
Kostnader	-4 750	-5 446	-71	-4 821
<i>Köp av verksamhet</i>	<i>-5 091</i>	<i>-5 248</i>	<i>-1</i>	<i>-4 755</i>
<i>Övriga kostnader</i>	<i>0</i>	<i>-198</i>	<i>-50</i>	<i>-66</i>
Resultat	0	0	0	0

Medarbetare

Personalen på ATL-kontoret är anställda av miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen, och lånas ut till den gemensamma nämnden för alkohol, tobak och receptfria läkemedel. Under 2023 har alla tjänster varit tillsatta, men en alkoholhandläggare har varit föräldraledig från april till augusti och en annan har varit tjänstledig från mitten av oktober. Under tiden då det har varit en ledig alkoholhandläggare har pensionerade alkoholhandläggare arbetat deltid får att ta enklare ärenden och avlasta de ordinarie alkoholhandläggarna.

Framtid

Arbetet med fördjupat samarbete och samverkan mellan kommuner och andra myndigheter, samt utveckling av arbetssätt för att ge näringsidkarna bättre service kommer att fortsätta.

Gemensam nämnd för upphandlingssamverkan (GNU)

Nämndens uppdrag

Den gemensamma nämnden (GNU) består av Falun, Borlänge, Avesta, Ludvika, Gagnef, Hedemora och Sätters kommuner. Den gemensamma nämndens uppgift är att på grundval av samarbetsavtal, reglemente och fastställd gemensam upphandlingspolicy och med stöd av Upphandlingscenter (UHC) svara för alla upphandlingar med undantag av direktupphandlingar och vad som i Lag om offentlig upphandling definieras som byggtreprenader samt konkurrensutsättning enligt Lag (2008:962) om valfrihetssystem.

Verksamhet - väsentliga händelser

UHC firade under 2023 sitt tionde verksamhetsår och affärsvärdet har sedan 2013 vuxit med en miljard kronor. Som etablerad aktör och en av Sveriges största upphandlande organisationer genomför UHC årligen 250–300 upphandlingar med ett samlat affärsvärde på mellan tre till fyra miljarder kronor och förvaltar tillsammans med kommunerna 1 300 avtal fördelade på 160 varugrupper/avtalsområden inom 12 olika kategorier.

Hög prioritet avseende kommunernas samhällskritiska avtal och särskilt avtal med betydande försörjningsrisk har prioriterats.

Inom upphandlingsvärlden har vi sett konsekvenser med anledning av kriget i Ukraina. Kontroll av avtalsleverantörer har skett i syfte att efterleva EU:s sanktioner mot Ryssland och Belarus, vilket innebär förbud mot att tilldela och fullgöra kontrakt med företag med koppling till dessa länder.

GNU har fastställt Nämndplan för perioden 2024–2026, med sju inriktningsmål. Nämndplanen visar på mål och inriktning samt de viktigaste prioriteringarna för nämnden.

Vision har fastställts av GNU som lyder: "Värdeskapande samverkan för goda affärer och en hållbar framtid". En offensiv upphandlingspolicy med tillhörande tillämpningsanvisningar för goda affärer, regional tillväxt och hållbar utveckling har beslutats och implementerats för samverkande.

Under 2023 har UHC genomfört drygt 302 (2022, 380) upphandlingar/projekt inkl. dynamiskt inköpssystem (DIS) och direktupphandlingar till ett årligt upphandlat värde på 3–4 miljarder kronor. Spännvidden är stor, vi upphandlar allt från kontorsmaterial, utbildningar, konsulter och livsmedel till snöröjning, fordon och fastighetstjänster.

För att stödja regional tillväxt har, utöver ordinarie leverantörsträffar, tidig dialog och informationsaktiviteter med företagare inför upphandling genomförts vid 168 tillfällen (2022, 182).

UHC anordnade en kost- och lokalmässa på Galaxen i Borlänge. Utställare var befintliga leverantörer av bland annat livsmedel, städmaterial, sjuk och

förbandsmaterial, mm. Syftet var att marknadsföra befintliga produkter på avtal. Vidare har UHC närvarat vid flertalet andra aktiviteter i syfte att föra dialog med marknad: Livsmedelsmässa i Rättvik och Smedjebacken, företagartäffar och frukostar, anbudsskola för anbudsgivare, mm.

Under 2023 inkom 3 överprövningar till UHC. Samtliga tre avslogs av Förvaltningsrätten. I en av upphandlingarna överprövade två anbudsgivare samma upphandling, dessa ansökte sedermera om prövningstillstånd i Kammarrätten men fick avslag, Kammarrätten fastställde därmed Förvaltningsrättens dom. Sammanfattningsvis konstateras att samtliga överprövningar vunnits av UHC.

Ökad andel upphandlingar med social och hållbarhet. UHC har ställt sysselsättningskrav i 96 olika offentliga upphandlingar samt genomfört 2 reserverade upphandlingar. Sysselsättningskraven har bidragit till 13 praktikplatser och 2 anställningar för människor som stått utan jobb en längre tid.

Ekonomisk analys

Ekonomi i balans. Det blev ett mindre nettoöverskott i 2023 års verksamhet med 0,6 mnkr, som återbetalats till medlemskommunerna enligt samarbetsavtalet. Lägre lönekostnader med 1,5 mnkr redovisas på grund av vakanta tjänster, långtidssjukskrivning och föräldraledigheter. Externt konsultstöd har därför köpts in som medfört högre övriga kostnader med 0,9 mnkr.

Totalt för nämnden (mnkr)	2023		2022
	Utfall	Budget	Utfall
Kommunbidrag	20,2	20,8	19,2
Övriga interna intäkter	0,0	0,0	0,0
Externa intäkter	2,5	2,5	2,1
Summa intäkter	22,7	23,3	21,3
Löner och PO	-18,8	-20,3	-16,8
Övriga personalkostnader	0,0	0,0	0,0
Hyra	-0,4	-0,4	-0,3
Kapitalkostnader	0,0	0,0	-0,1
Övriga kostnader	-3,5	-2,6	-4,1
Summa kostnader	-22,7	-23,3	-21,3
Resultat	0,0	0,0	0,0

Framtiden

Ökat behov av upphandlingsstöd till kommunerna avseende byggtreprenader. UHC upplever också att kommunernas behov av upphandlingsstöd ökar inom kategori tekniska konsulter.

Arbete med inköpsanalys för att fortsätta utveckla en strategisk inköpsstyrning tillsammans med kontrollernätverket som leds av Samrådsgrupp för UHC.

Räddningstjänsten Dala Mitt (RDM)

Verksamhetsområde

Räddningstjänsten Dala Mitt, RDM, omfattar medlemskommuner Falun, Borlänge, Säter, Gagnef och Ludvika. I området bor över 160 000 människor på en total yta av ca 6 000 km².

Händelser av väsentlig betydelse

Skärpta regler gällande dygnsvilan

Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Kommunal har gemensamt tecknat kollektivavtal AB (Allmänna bestämmelser) från 1 oktober 2023 och bilaga R (Räddningstjänst) från 1 februari 2024. Parterna anser att nuvarande tillämpning av reglerna om dygnsvila inte uppfyller de krav som ställs i arbetstidsdirektivet. Nya scheman är framtagna för RDM tillsammans med de grupper som berörs av de olika avtalen. Risk och konsekvensanalys visar på stora utmaningar gällande framför allt semestertider (vikarier och rätt till semester) och de som jobbar hel – och deltid (RIB). Ändrat schema kan också ge upphov till högre sjuktal, svårigheter att öva gemensamt med andra organisationer (särskilt viktigt vid höjd beredskap) och att upprätthålla specialkompetenser. På dessa grunder har RDM sökt dispens men ännu inte fått svar på denna. Trots goda intentioner i grunden vad gäller rätt till tillräcklig dygnsvila har detta inte fallit i god jord hos brandmannakollektivet eller arbetsgivarna. Resan har dessutom försvårats av att avtalsparterna tvistat om vad de egentligen är överens om, och denna otydlighet har skapat mycket stor frustration lokalt. Fortsättning följer under 2024 års avtalsrörelse.

Förändrad organisation

Nya krav på dygnsvila och en fortsatt ekonomi i balans, har pekat på nödvändigheten att organisera om oss på RDM. Vi skapar färre grupper per heltidsstation, med fler brandmän i varje grupp. Med detta hoppas vi skapa tillräcklig redundans, för att både klara frånvaro och utryckning/övning. Med detta följer behovet att se över de uppdrag vi utför åt kommunerna. Vi måste fokusera på vårt grunduppdrag kopplat till LSO först och främst.

Förändrat omvärldsläget

Inflationen har nått nya rekordnivåer under året och detta slår hårt mot både löpande kostnader och pensioner. Oförutsägbarheten är besvärande. Till detta kommer arbete kopplat till höjd beredskap som exempelvis krigsplacering och säkerhetsskydd. Att därtill förhålla sig till fem kommuner som väljer olika sätt att organisera sig för att hantera sin egen beredskap är utmanande men berikande.

Räddningstjänstinsatser

Vi har under året larmats ut till ett antal större bränder: Säfsen konferenscentrum (Fredriksberg), flerbostadshus i Bojsenburg (Falun) och privat bostad på Elsborg (Falun). I samtliga fall har flera kårer involverats både från RDM och andra räddnings-tjänster. Samverkan har fungerat väl och vi noterar inga skadade, vilket är oerhört glädjande. Ingen insats är perfekt, och vi jobbar enträget vidare med vårt eget lärande.

Förväntad utveckling

Ekonomiskt tuffa tider

Under 2024 väntas fortsatt ekonomiskt tuffa tider till följd av den höga inflationen. Kraftigt höjda pensionskostnader och prisökningar i takt med inflationen gör att beslut kan behöva fattas för att hantera en ansträngd ekonomi.

Väsentliga personalförhållanden

Våra medarbetare i RDM

Medarbetarutvecklingen inom RDM ska tillgodose verksamhetens behov av kompetenta medarbetare för att kunna möta nuvarande och framtida behov. Förbundet ska vara en attraktiv arbetsgivare med en inkluderande kultur. RDM ska vara en arbetsplats där jämställdhetens och mångfaldens möjligheter tas tillvara för ett kreativt och utvecklande arbetsklimat.

Ekonomi i balans

Genom överenskommelser som träffas med medlemskommunerna, säkerställer RDM att förbundet har en ekonomi i balans. Överenskommelserna reglerar uppdraget och den ersättning som är förenad med uppdraget. Förbundsdirektionen beslutar om de förändringar som eventuellt behöver göras utifrån rådande ekonomisk situation.

Tkr	2023	2022
Resultaträkning		
- intäkter	29 378	23 538
- kostnader	-207 352	-186 004
- avskrivningar	-8 787	-7 313
Nettokostnader	-186 761	-169 779
- kommunbidrag	192 501	177 322
Verksamhetens resultat	5 740	7 543
Finansiella intäkter	1 695	248
Finansiella kostnader	-6 125	-1 453
Årets resultat	1 310	6 338

E-arkivcentrum Dalarna

Särskilda händelser

Arbete med utökad samverkan

Dalakommunernas e-arkivsamverkan och E-arkivcentrum Dalarna har funnits sedan december år 2018. Det har under år 2023 beslutats att dalakommunernas samverkan kommer att utökas med Bollnäs, Hudiksvall, Ljusdal, Nordanstig, Ovanåker, Sandvikens och Nora kommuner. Dalakommunernas samverkansavtal upphör därmed från och med den sista september och detta är den sista redovisningen från E-arkivcentrum Dalarna, samt bokslut för verksamhetsåret januari – september 2023. E-arkivcentrum Dalarna kommer i en ny samverkan att byta namn till E-arkiv Mitt. Vinsterna med en större samverkan är en minskad sårbarhet, enklare att både behålla befintlig, och nyrekrytera, specialkompetens i stödfunktionen, samt minskade kostnader per kommun.

Systemförvaltning, dokument och utbildning

I och med en e-arkivsamverkan med nya samverkansparter så upphör nuvarande leverantörsavtal med Ida Infront att gälla.

E-arkivcentrum Dalarna har arbetat utifrån principen att arkiv ska vara möjliga att användas. Samverkanskommunerna har haft möjlighet att sätta upp behörighetstyd åtkomst för handläggare samt åtkomst till offentliga handlingar för medborgare. Ett beslut fattades om att införa MittArkiv – en modul där medborgare kan logga in med hjälp av Bank-ID för att hämta egna dokument. Den planen blir fördröjd i och med ny samverkan.

Leveransprojekt

Dalakommunerna har, under den period som e-arkivsamverkan har funnits, lyckats väl i e-arkivering. Det är kunskap och erfarenhet som vi tar med oss in i den nya e-arkivsamverkan. De IT-system som har levererats är

- **Ärendehanteringssystem**
ePhorte, Lex, Evolution, W3D3, Ciceron, Public360 (pågående)
- **Samhällsbyggnadssektorn**
ECOS1, ECOS2, ByggR, Gavona, Fastighetsakter
- **Utbildningssektorn**
PMO, Infomentor, Schoolsoft, Procapita skola
- **Sociala sektorn**
Procapita VoO, Procapita Lifecare, Treserva
- **Övriga verksamhetssystem**
Capella (personal), Winess (förtroendemannaregister), Elected (förtroendemannaregister), Huvudbok (ekonomi) Raindance (ekonomi)

- **Filsamlingar**

Betygskopior, Protokollskopior, Sociala medier (facebook, twitter, podcast), Hemsidor, Fullmäktigeinspelningar, Film- och bildfiler, Fördjupad översiktsplan FÖP, Fastighetsakter

Det ekonomiska resultatet

Resultaträkning (tkr)	Budget 2023 Jan-sep	Utfall 2023 Jan -sep	Avvikelse	Utfall 2022
Intäkter				
inkl. interna poster	3 100	3 100	0	4 494
Kostnader				
Inkl. interna poster	-3 100	-2 753	347	-3 709
Årets resultat	0	347	347	785

Ursprunglig budget för 2023 reviderades i samband med beslut om ny samverkan. Ny budget för januari till september 2023 är 3,1 mkr. Resultatet för samma period uppvisar ett överskott på 347 tkr.

Överskottet föreslås användas till kostnaden för avtal om support & underhåll för dalakommunernas befintliga e-arkiv, som har förlängts till att gälla även under införandeprojektet, fram tills nytt e-arkiv är på plats. Införandeprojektet sträcker sig in i år 2024; reglering av eventuellt resterande överskott sker först då.

Personalsituationen

E-arkivcentrum Dalarna har under året varit bemannad med fyra tjänster. En ersättnings-rekrytering har gjorts under året av It-tekniker med programmeringskunskaper.

Uppföljning av verksamhet

Verksamhetens planering för det året finns i Förvaltningsplan 2023. Utvärdering har skett genom diskussion i samrådsgruppen om mötesformer och stöd i ny, utökad samverka. Ingen ny årlig enkät om kundnöjdhet har skickats ut i samband med detta bokslut.

Framtiden

En ny avtalsperiod tar vid för en e-arkivsamverkan mellan 22 kommuner. In i det nya arbetet tar vi med oss de erfarenheter vi erhållit i arbetet med e-arkivering av dalakommunernas handlingar och en trygghet i att vi har en modell som fungerar väl.

Revisionsberättelse